

SİNEMA MAGAZİN

Sayı: 15

25 Krş.

MAUREEN O'HARA

NASIL OKUNUR?

— B —

Walter BRENNAN ... Voltur Brenin (Amerikan)

George BRENT ... Core Brent (Amerikan)

Donald BRIGGS ... Danıld Grigs (Amerikan)

Helene BRODERICK ... Helin Bradrik (Amerikan)

Edward J. BROMBERG ... Edvird cey. Brambirk (Amerikan)

Clive BROOK ... Klayv Bruk (İngiliz)

Phyllis BROOKS ... Filis Bruks (Amerikan)

Edward BROPHY ... Edvird Brofi (Amerikan)

Joe E. BROWN ... Col Bravn (Amerikan)

Tom BROWN ... Tanı Bravn (Amerikan)

Nigel BRUCE ... Nicel Brus (İngiliz)

Virginia BRUCE ... Vircinie Brus (Amerikan)

Jane BRYAN ... Ceyn Bravn (Amerikan)

Smiley BURNETTE ... Smaylı Barnet (Amerikan)

George BURNS ... Corc Börns (Amerikan)

Charles BUTTERWORTH ... Çarlz Batırvörts (Amerikan)

Spring BYINGTON ... Spring Bayington (Amerikan)

Ralph BYRD ... Relf Börd (Amerikan)

Bruce CABOT ... Brus Kebit (Amerikan)

James CAGNEY ... Ceyms Kegni (Amerikan)

Joseph CELLEIA ... Cozıf Kaliye (Amerikan)

Eddie CANTOR ... Edi Kentır (Amerikan)

(Arkası vır)

● 20th Century Fox şirketi rejisörlerinden Ernst Lubitsch «All-out Arlene» adlı, hastabakıcıların hayatına ait bir film çevirmektedir. Baş rolleri Don Ameche ve Gene Tierney yapmaktadırlar. Rejisör, bu şirket tarafından yeni angaje edilmiştir ve çevirmekte olduğu film, bu stüdyodaki üçüncü filmidir.

● Hollywood sinemacıları, filmcilik sahasında şimdiye kadar derinlemiş olan bir usule baş vurnava başlamışlardır. Bu usul, asıl rolleri nisbeten tanınmamış artistlere verilen filmler arasına meşhur yıldızları birer vesile ile sunarak onlara kısa sahneler çevirtmektedir. Bu suretle meşhur yıldızlara

Kenar Mahalle

Bu isim altında neşrine başladığımız kıymetli, sık ve zarif tercüme romanlar serisinin ilk kitabı olan «KENAR MAHALLE», çıktı. Kenar Mahalle, John Steinbeck tarafından yazılmış olan meşhur Tortilla Flat romanının tercümesidir. Yakınlarda filmi gösterilmiş olan bu fevkalâde roman, okuyucularımıza tavsiye olurlar.

Fiatı 50 Kuştur.

Plâk Köşesi

Bu sayımızda baş rolleri Betty Grable ve Victor Mature taraflarından yapılan «Adalar şarkısı» filminin şarkılarının hangi marka plâklarda bulunabileceğini veriyoruz.

SONG OF THE ISLANDS:

«O'Brien Has Gone Hawaiian» Gracie Fields. Markası: (Decca 18218).

«Sing me a Song of the Islands» Bing Crosby. Markası: (Decca 4173). Aynı şarkı: Johnny Long orkestrası.

Markası: (Decca 4190).

Aynı şarkı: Ray Kinney orkestrası.

Markası: (Victor 27774)

Aynı şarkı: Dick Todd orkestrası.

Markası: (Bluebird 11440).

Aynı şarkı: Jan Savitt orkestrası.

Markası: (Victor 27778).

Aynı şarkı: Alvino Rey orkestrası.

Markası: (Bluebird 11448).

«B'ue Shadows and White Gardenias»

Johnny Long orkestrası.

Markası: (Decca 4190).

Aynı şarkı: Ray Kinney orkestrası.

Markası: (Victor 27774).

Aynı şarkı: Jan Savitt orkestrası.

Markası: (Victor 27778).

Aynı şarkı: Alvino Rey orkestrası.

Markası: (Bluebird 11448).

Gelecek sayıda: Filo geliyor.

verilen para nisbeten az olmakta ve fakat film reklâm edilirken bu yıldızların adlarında da istifade edilmektedir. Bu yeni sistemle filmlerde oynatılan büyük yıldızlara «Guest Stars - Misafir Yıldızlar» adı veriliyor. Bu sisteme uyarak çevrilen ilk film, Metro-Goldwyn-Mayer'in baş rolü Virginia Weidler tarafından oynanan «The Youngest Profession» filmi olmuştur. Mevzu, yıldız imzaları toplamıya meraklı bir kızın hayatı etrafında dönmekte ve büyük yıldızlar, bu münasebetle görülmektedir. Adı geçen filmde seyredilecek meşhur artistler şunlardır:

Robert Taylor; Lana Turner; William Powell; Walter Pidgeon ve Greer Garson.

● Universal'in yeni yıldızı Donald O'Connor, bu sene gösterilecek olan «Mr. Big» filminden sonra «Top Man» adlı yeni bir film yapmıştır. Amerikada çok beğenilmiş olan bu iki filmden sonra gazeteler Donald'ın, Mickey Rooney'e hakiki bir rakip olduğunu ve kendisine altın madeni gözü ile bakılabileceğini yazmaktadırlar.

● 20th Century Fox'da muvaffak olamadığı anlaşılan Phyllis Brooks, şimdi Republic stüdyolarının kovboy filmlerinde roller almaya başlamıştır.

● Shirley Temple, artık bir genç kız oldu. Bu yıl memleketimizde gösterilecek olan Miss Annie Rooney» filminde şimdiki halini ve ilk aşk rolünü seyredeceğiz.

Shirley, David O. Selznick stüdyolarına bir film için M.G.M. tarafından kira ile verilmiştir. Bu film meşhur kadın muharrir Margaret Wilder'in «Since You went away — Sen gidele beri» adlı romanından alınmıştır. Diğer rollerde Claudette Colbert; Montey Wooley ve Joseph Cotten vardır.

● Bir zamanlar Cinsinnati konservatuvarından mezun olmuş olan Sussanna Foster, son defa çevirdiği «Phantom of the Opera» filmi için bu konservatuvar tarafından bir madalye ile taltif edilmiştir.

● United Artists'ten Edward Small ve Harry Sherman, David O. Selznick stüdyoları ile işbirliği yaparak Victor Hugo'nun meşhur romanından alınma «Cagliostro» adlı bir film çevirmektedirler. Baş rollerde Orsen Welles ve Laird Creagar vardır.

● Kovboy kralı adile anılan Roy Rogers, asker olmuştur. Şimdi ordu kamplarında temsiller vermek üzere altı ay izin almıştır.

● Burns Mantle, 1922 yılındanberi Daily News gazetesinde sinema ve tiyatro münekkittliği yapmaktaydı. Mantle 1899 senesindenberi Amerikada yapılan filmlerden hiç birinin prömiyerini kaçırmamıştı. Bu emektar münekkitt ve sinema meraklısı, bu yıl tekaüt'üğe sevk edilmiştir.

SİNEMAĞIN

sinematek.tv

Cilt: 2 — Sayı: 15

8 Nisan 1944

BU SAYIDA:

VEDA ANN BORG

Bütün güzelliğini ve istikbalini, feci sanılan bir otomobil kazasına borçlu olan yeni bir Hollywood yıldızı

WALTER PIDGEON

İlerlemiş bir yaşta meşhur olan, günün en kudretli erkek yıldızının enteresan hayatı

SHIRLEY TEMPLE

Çocuk yıldızların mukadder akıbetini değiştiren ve yıldızı sönmeyen genç artist

HOLLYWOOD PARTİLERİ

Siz de partiler veriyorsunuz, genç yıldızlar da veriyor. Bakınız onlar nasıl eğleniyor?

NELERİLE MEŞHURDURLAR?

Her meşhur artistin pek de bilinmeyen bir şöhret temeli vardır. Bu işin içyüzünü öğrenmek istemez misiniz?

JACKIE COOPER ve BONITA GRANVILLE Hollywood'un en dedikodulu aşk hikâyesi.

SAMMY NİÇİN KOŞUYOR?

Hollywood'dan hakiki röportajımız en heyecanlı ve enteresan verine girdi.

SİNEMA, NEREDEN NEREYE?

Bütün dünyayı saran yedinci güzel sanatın dedikodulu ve heyecanlı tarihi

A Y R I C A :

YENİ FİLMLER ANSİKLOPEDİSİ'nde altı yeni filmin hülâsası, artist'leri ve tenkidleri.

HOLLYWOOD MEKTUPLARI'nda sinema dünyasının en son haber ve dedikoduları.

YOU'LL NEVER KNOW, Alice Faye ve John Payne'in "Hello Frisco Hello," filminde söyledikleri en nefis şarkı.

PLÂK KÖŞESİ, DEDİKODULAR, HABERLER ve SES-FİLM stüdyosunun aradığı iki kadın artistten istenen on şarkı ilân ediyoruz.

HEDY LAMARR'ın dört renkli nefis tablosu bu sayımızın mutana ekidir.

Başmuharrirli, Teknik ve yazı işleri sekreteri

CEMİL CAHİT CEM

Baskıldığı yer — İstanbul Basımevi

Bu sahilfemizi süslüyen, tabloda Paramount'un şen yıldızı Paulette Goddard'ın resmi görülmektedir.

Güzelliğini bir kaza
kaybeden
borslu olan artist...

sinematek.tv

VEDA ANN BORG

BİR KAZA YÜZÜNDEN BÜTÜN GÜZELLİĞİNİ VE İSTİKBALE AİT HER TÜRLÜ ÜMİDİ KAYBEDEN VEDA ANN BORG, SANKİ O MÜTHİŞ KAZANIN LÜTFÜNE UĞRADI VE SANKİ DÜNYAYA, YENİDEN, DAHA GÜZEL, DAHA KABİLİYETLİ, DAHA CAZİP BİR İNSAN OLARAK DOĞDU. ÖMRÜNÜZDE OKUDUĞUNUZ, OLMUŞ VAKALARIN HEM EN GARİBİ, HEM DE EN HAZİNİ VE FAKAT YİNE EN NEŞELİSİ.

Hatırlarsanız «Bir adam yaratmak» adlı bir piyes vardı. Evet Bir Adam Yaratmak! Biz, sanırız ki bir adam yaratmak, yalnız Tanrıya vergidir. Fakat bir insan çocuğunu alıp terbiye etmek, onun hayatına istikamet vermek de aşağı yukarı bir adam yaratmak demektir. Lâkin dahası var. Öyle bir insan tasavvur ediniz, ki feci bir kazaya uğrayarak, istikbale ait bütün ümitlerini, bütün emellerini, adeta bütün istikbalini kaybetmiş, sanki dahi diri mezara gömülmüş gibi olsun... Onu, oradan çıkarıp, yeniden ve eskisinden daha mes'ut bir hayata kavuşturmak ne demek olurdu? Bir adam yaratmak değil mi?..

Bu, olmuştur ve bu insanı yaratan da Los Angeles'in büyük hastahanelerinden Queen-Hospital doktorlarından en meşhur güzellik cerrahisi mütehasıslarından doktor Gingsberg'dir.

Şimdi sizlere, bu acıklı ve inanılmaz vakayı anlatalım:

Bundan birkaç sene evvel İstanbul'da, Lâle Sinemasında, Edward G. Robinson, Humphrey Bogart ve Bette Davis'in birlikte oynadıkları «Kid Gallahad — Son Döğüş» adlı bir filmi gösterildi. Bu filmde genç boksör rolündeki Wayne Morris'in sevgilisini temsil eden, şöyle böyle genç bir kadını ve onun silik çehresini herhalde hatırlıyacaksınız. Aynı kadın, «San Quentin — Cehennem Mahkûmları» filminde de küçük bir bar artisti rolü yapıyordu. Adı Veda Ann Borg'dur.

Veda Ann Borg, büyük bir kabiliyet değildi. Güzel bir genç kız da değildi. Ve böylece birkaç filmde ufak roller yaptıktan sonra belki de unutulup gidecekti. Çünkü onun gibi Hollywood'a gelmiş, bazı filmlerde küçük roller almış ve sonradan adı sanı unutulmuş genç kızlar, hiç de azımsanacak bir sayıda değildir. Nitekim Veda işe başladığı sıralarda bugünün gözde dilberi Ann Sheridan da henüz kimsenin bilmediği ufak bir figürandı. Hollywood'da figüranlar, sık sık orta halli delikanlılara dans salonlarında damlık eder, onların refakatinde gezmeğe çıkarlar. Veda da Edward Norris, Wayne Morris gibi, o zamanlar henüz tanınmamış gençlerle gezerdi. Bir defasında Dick Purcell ile bir dans lokaline gitmiş, gece geç vakit Dick'in otomobilyeyle, epeyce çakırkeyif, dönüştürmüş lardı. Bir ara, yolun üzerinde, yolu kapatması icap eden kırmızı bir ışık gördülerse de aldırmadılar. Dick, otomobillini epeyi hızlı sürüyordu. Fakat karanlık şosede anırsızın, neye uğradıklarını bilemediler. Otomobilin tekerlekleri yerden kesildi. Araba, boşluğa doğru uçtu ve ne olduklarını anıyamadan müthiş bir çarpışla yerlerde yuvarlandılar... Sonra da kendilerini kaybettiler.

Veda, kendine geldiği zaman, yüzünde garip bir sevinlik, fakat vücudunun her tarafında sızılar ve yanmalar hissetti. Baygın mıydı, yoksa ayık mı? Bugün bile hatırlıyıyor. Etrafında uğultu halinde birtakım gürültüler, insan sesleri duyuyordu: «Vah! Vah! Ölmüş mü acaba?» diyorlardı. «Hayır, ama çok kan kaybetmiş, ağır yaralı!» deniyordu. Hastahaneye götürsünler miydi? götürmesinler miydi? Yolda ölmez miydi?.. Bu kadar kan kaybeden bir insanın yaşayacağını uman yoktu. Maamafih, onu nihayet bir hastahaneye taşıdılar.. bundan sonrakı zamanlar, günümüze idli, gece miydi? Veda uzun aylar için bunu farkedemedi. Çünkü yüzü gözü kaba sargılarla sarılmıştı ve gözlerinin hâlâ görüp görmediğini anıyacak halde bile bulunmuyordu.. zaman zaman doktorların, hastabakıcıların seslerini duyuyor; kendisine acıdiklarını anıyordu... Acaba ne olmuştur? Ne haldeydi?..

Bir gün, onun bandajlarını açtılar. O zaman, elle-rile yüzünü yokladı. Eskisine hiç benzemediğinin farkına vardı. Bütün cildi değişmiş, yüzü yer yer oyuklaşmış, belki gözlerinin şekli bile değişmişti. Yalvardı. Bir ayna

istedi. Kendini görmek istiyordu. Fakat kimsede eline bir ayna sıkıştırarak cesaret yoktu. O kadar yalvardı, ki bir hemşire nihayet acıdı. Ona bir ayna verdi.

Dünyada hiçbir genç Veda'nın o anda hissettiği müthiş acıyı duymamıştır. Bir kadın, bilhassa artistlikten başka hiçbir şeyle hayatını kazanamayacak bir kadın için en büyük felâket, bu olabilirdi. Veda, artık eski Veda değil, mumya yüzlü, hattâ belki de hortlak yüzlü korkunç bir mahlûktu. Uğradığı kaza onun yüzünü tamamen değiştirmiş, bakılamaz bir hale getirmişti.

Genç kız, duyduğu teessürün büyüklüğü karşısında ağlayamamış, gülememiş, yalnız korkusundan haykırırmıştı. Keşki ölümden kurtulmasaydı. Keşke ölseydi... Hastabakıcı arkasından dönmüş, teessüründen ağlıyordu.

Nihayet stüdyoya haber verdiler. Oranın hususi doktoru geldi. Cansız bir cesetten farksız olan Veda'yı Queen hastahanesine kaldırttı ve orada, kendisine bu hastahanenin meşhur operatörü Gingsberg'in yanında Avrupa'da

döneceğini, ona itimat etmesi lâzım geldiğini, bu adamın, kendi yüzünü tamamen değiştirebileceğini telkin etmeğe koyuldu. Veda bu meşhur operatörün adını duymamış değildi. Lâkin öyle ümitsiz bir haldeydi, ki bir daha artık insan içine çıkabilecek hale gelmeği, hatıra bile getirmiyordu. Maamafih sabırsızlıkla doktoru bekledi.

Günlerden bir gün, Gingsberg geldi. Bu ümitsiz hastayı gözden geçirdi ve:

— Olur! dedi. Ben bu bayanı tedavi edebilirim!

Veda, ömründe bu kadar hoşuna giden, bu derecede edebi tonalitesi olan bir söz işitmediğini söyler..

Bir sabah saat dört buçukta kendisini ameliyat odasına soktular. Kalbi zayıf olduğu için bayılmalıyacaklardı. Doktor, işe başladı ve evvelâ Veda'nın yüzündeki, kazadan kalma cam kırıklarını temizledi. Sonra burnunun içirilmiş kemikliğini düzeltti ve o günün ameliyatı tam saat altı buçuğa kadar fasılasız sürdü. Genç kız, vücudunda yapılan bütün değişiklikleri, en ince tefefruatına kadar duydu. Acıya katlanmasını bildi.

İkinci gün, yine erkenden başlayan ameliyat, Veda'nın yüzündeki hataları ve burnunu düzeltmekle geçti..

Fakat garip bir tecelli değil mi? Ameliyatın bütün safhası muvaffak olduğu halde, burun bir türlü düzelmiyordu. Nihayet doktor, kendi cildinden bir parça keserek genç kızın burnuna yapıştırdı. Onun yüzünü sanki yeniden yonttu ve usta bir heykeltıraş gibi, yüzüne yeni şekiller verdi...

Bundan sonra tam 32 hafta, fasılasız bir nekahat devresi içinde geçti. Birgün yüzünün sargılarını çözdüler. Artık iyileşmişti. Bu sefer, hastabakıcılar ona itaat etmekten çekinmek şöyle dursun.. bilâkis eline ayna tutuşturuyorlardı. Ne çare, ki genç kız da, ilk tecrübeden sonra aynaya bakacak cesaret kalmamıştı. Lâkin uzun tereddütlerden sonra nihayet elindeki cam parçasını güçbelâ kaldırdı, baktı.

Hayret!.. Artık o Veda, kazadan sonraki Veda değildi. Hattâ kazadan evvelki Veda da değildi. Tamamen değişmiş, gayet mevzun yüzlü, düzgün hatlı, güzel bir genç kız olmuştur.

Bu nasıl olur? İnanılacak gibi değil. Fakat inanmaya mecburuz. Çünkü geçenlerde gösterilen Victor Jory ile birlikte oynadığı «Chadow — Gölge» filminde Veda Ann Borg'u seyredenler, bu genç kızın eskisine hiç benzemeyecek bir şekilde değişmiş olduğunu hayret içinde müşahade ettiler... Bundan sonra seyredilen «Cezanı Cekeceksin!» filminde de kendisini görmek kabli olmuştur.

Walter Pidgeon

Büyük bir sanatçının hayatını anlatmak için, kalemi eline alan her sinema muharriri, evvelâ bir şaşkınlık, bir nevi tereddüt içinde kalır. Neresinden başlamalı?

Walter Pidgeon, türk seyircisi için pek yeni bir sima değildir. 1935 senesinde İstanbul'da ilk gösterilişi yapılmış olan Universal'in «Dangerous Lady» filminde Cesar Romero ve Tala Birell'in yanında onu, ilk defa görmüştük. Artistin bundan sonra seyrettiğimiz filmi Nelson Eddy ve Jeanette MacDonald'ın çevirdikleri «Senyorita» idi. Bundan sonra onu Rita Johnson'la beraber «6000 düşman» filminde seyrettik. Bunu da «Nick Carter» serileri takip etti.

Bu zamana kadar Walter Pidgeon'un rolleri, aşağı yukarı ikinci dereceden üstün şeyler değillerdi. Vâkıa Nick Carter serilerinde baş rolü yapıyordu. Fakat onda da büyük bir sanat hususiyeti göstermek imkânı mevcut değildi. Nihayet «Vadim o kadar yeşildi ki..» filminde onu rahip Gruffydd rolünde seyretnmek kabli oldu. İşte onun, bütün kabiliyetini meydana koyan ilk ve mühim rol.. bundan sonra da kendisini Mr. Miniver rolünde ve karısının adını taşıyan filmde alkışlamak imkânını bulduk.

Walter Pidgeon, bugünün en kuvvetli karakter jönpromiyelerinden biridir. Mânâlı bir yüz, mütenezip bir vücut, edasına varıncıya

kadar gösterdiği ince bir zevk onda, birçok diğer artistlerde ayrı ayrı bulunan evsafı, bir araya getirmiştir. Zaten yetmiş tarzına da dikkat edersek, onu bugün bize beğendiren hususiyetlerin sebeplerini anlamakta gecikmiyeceğiz.

Walter Pidgeon, Kanadanın New Brunswick eyaletinde Saint-John şehrinde, 1898 yılı 23 Eylülünde doğdu. Babası, şehrin büyük tüccarlarından biriydi. Fakat Walter, çok küçük yaşındanberi, deniz subayı olmak merakına kapılmıştı. Zaten büyük babası da deniz subayıydı. Çocuk, önce şehrin lisesinde okudu. Sonra büyük harp başlayınca, orduda yüksek bir kumanda mevkiinde bulunan ağabeyisine haber vermeden Kanada sefer heyetine gönüllü yazıldı. Lâkin ağabeyisi albay Don Pidgeon bu işi

haber alınca, henüz on altı yaşında bulunan kardeşinin, orduda vazife alamıyacağını meydana koyarak Walter'ı ihraç ettirdi. Ne çare! Walter, aklına koyduğundan cayacak delikanlı değildi. Ne yaptı, etti. Bu sefer de yüksek bir askerî mektebe kaydolarak oradan topçu teğmeni rütbesile mezun oldu ve yine orduya katılmanın yolunu buldu. Fakat bu sıralarda karargâhta şiddetli bir soğuk algınlığı neticesinde zatürreeden hastahaneye kaldırılması icap etti. Hastalık on yedi ay sürdü. Hastahaneden çıktığı zaman artık harp de bitmişti. Walter'ın hayatını kazanması icap ediyordu. Boston'da bir bankaya memur olarak girdi. 1919 dan 1921

e kadar süren bankacılığı esnasında bir yandan ses dersleri alıyor, bir taraftan da yeni mehaklarından biri olan sahne hevesini geliştirmek için Cop-

Walter Pidgeon, son yılların en meşhur karakter jönpromiyelerinden biridir. 46 yaşında bulunan artistin şöhreti geç başlamasına rağmen, o nisbette de kuvvetli oldu. Foto : M. G. M.

ley mektebine devam ediyordu. Bu mektepten ettiği istifadeyi, bir zaman sonra E. E. Clive trupune iltihak ederek, ufak tefek roller almak suretiyle gösterdi. İlk defa Bernard Shaw'un bir piyesinde oynadı. Müteakip sezonde ise Elsie Janis trupune geçmiş ve uydul oynamaya başlamıştı. Bu trüple beraber Londra'ya gelmiş Walter, uzun bir zaman orada Shaftesbury teyatrolarında oynadıktan sonra, nihayet Universal film şirketi tarafından angaje edilerek Hollywood'a çağırıldı. Burada çevirdiği ilk film Dolores Costello'nun yanında «manken» filmiydi. Fakat üç filmden sonra sinemadan pek o kadar hoşlanmaz olan Walter Pidgeon, tekrar tiyatroya dönmeğe karar verdi ve Broadway'de sahneye çıkmaya başladı. 1929 da yeniden filme döndü ve «Viennese Nights»; «Lady in Ermine»; «Declasse»; «Mademoiselle Modiste» filmlerini yaptı.

Garip bir tecelli! çevirdiği filmler ne kendisini, ne de galiba halkı tatmin edemiyordu.. Halbuki Broadway'a her dönüşünde oynadığı piyesi muazzam bir muvaffakiyet oluyor ve aylarca devam ediyordu.

1936 da tekrar Hollywood'a döndü. Bu seferki seyahat, en doğru seyahat olacaktı. M.G.M. kumpanyasında çalışmaya başlıyarak, ilk önce «Who's Dangerous»; «Girl Overboard» ve «As Good as Married» filmlerini çevirdikten sonra yine aynı kumpanya hesabına Clark Gable ve Jean Harlow'un yanında «Saratoga» yı çevirdi. Bu film, Walter Pidgeon'un film hayatında bir dönüm noktası teşkil eder. Çünkü artık sahneye dönmemeğe ve sinemada kalmaya karar vermesine sebep olmuştu. Bundan sonra Maureen O'Sullivan'la birlikte «My Dear Miss Aldrich» i çevirdi.

1937 de artık Metro-Goldwyn-Mayer kumpanyası, onu uzun müddetli bir konturatla kendine bağlamaya karar vermiş bulunuyordu. «Man Proof» filminde Myrna Loy, Rosalind Russell ve Franchot Tone ile birlikte oynadıktan sonra yukarıda söylediğimiz «Senyorita-Girl of the the Golden West» filmini yaptı. Bunu takip eden filmi Margaret Sullavan ve James Stewart ile birlikte çevirdiği «Günahkâr Melek» tir. Nihayet Nick Carter serilerini çevirmeğe başlayan Walter Pidgeon bu serilerde bilhassa Donald Meek ile beraber oynamaktadır. 1940 da çevirdiği «Flight Command — Uçuş Emri» filminde Robert Taylor ve Ruth Hussey'le birlikte oynamıştı. Bundan sonra da 20th Century Fox tarafından kiralanarak «Vadim o kadar yeşildi ki..» filmini çevirdi. 1941 de tekrar aynı kumpanyada «Man Hunt» isimli bir film yaptıktan ve bunda Joan Bennett'le birlikte oynadıktan sonra tekrar asıl kumpanyası olan M.G.M.'e dönerek «Blossoms in the Dust» filmini çevirdi. Bu filmde kendisini Greer Garson, Fay Halden, ve Felix Bressart'la birlikte seyrettik.

Nihayet Walter Pidgeon'un sanat şahıkasına yükseldiği «Mrs. Miniver» filmi geliyor. Rejisör William Wyler tarafından çevrilen bu harikulâde eserde ne kadar muvaffak olunduğu, Türk seyircisinin de gözünden kaçmadı. Artistin bu filmden sonra yaptığı «Design for Scandal — Kadın avcısı» filmini Mrs. Miniver'den evvel seyretmiştik.

Walter Pidgeon'un en son çevirdiği film, halen yeni bitmiş olan «Madame Curie» dir. Bunda da Greer Garson'la birlikte oynamaktadır. Bu filmden sonra harp bonoları satışı için Kanadaya propaganda seyahatine giden Walter Pidgeon, dönüşünde A.S.M. Hutchinson'un meşhur ro-

Walter Pidgeon, küçüklüğündenberi büyük bir spor meraklısıdır. Daha çocukken avcılığa fazlasıyla merak sarmıştı. Şimdi de yüzmek, tenis ve atletizm gibi spor çeşitlerine rağbet ediyor. Foto : M. G. M.

manı «If Winter Comes — Kış Gelirse» romanının filme çekilişinde oynamaktadır.

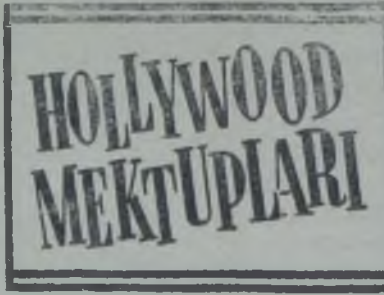
Walter Pidgeon, şimdi Hollywood yakınındaki çiftliğinde ikinci karısı sabık figüran Ruth Walker ile sakin bir hayat sürüyor. İlk karısından olan kızı Louise, evlidir ve bir çocuğu olmuştur. Bu hesapça Walter, şimdi artık torun sahibidir de... Walter Pidgeon'un boyu 1,89 dur. Saçları siyah, gözleri gri renklidir. Kendisini tanıyanlar sevimli bir adam olduğunda ittifak ederler.

Hollywood, Mart 1944:

Su son birkaç zamandır bütün Hollywood'luları, baştan başa saran yeni bir oyun türedi. «Bowling» adı verilen ve ayrıca bir topla, birkaç metre ilerideki bir sıra kukayı devirmekten ibaret olan oyun, hem epeyce heyecanlı, hem de burada bir nevi sosyete modası haline geldiği için, artık kadınlı erkekli herkesin boş zamanında mütemadilen oynadığı bir şey oldu. Bilhassa Olivia de Havilland, Paulette Goddard, Lana Turner ve Jean Kelly gibi genç yıldızların hepsi, stüdyodan çıkar çıkmaz soluğu Bowling salonlarında alıyorlar. Askerden izinli dönen erkek yıldızların çoğu, kadınlarını evlerinde bulamayınca, aboneli olduğu Bowling salonuna koşuyorlar. Halk da belli başlı yıldızların daima Bowling salonlarında bulunduğunu biliyor. Artık bütün fotoğraf ve imza meraklıları bu salonların kapılarına yığılıyor. Hâsılı, yeni bir circuna vesilesi türedi dense yeridir.

Sıcacık California iklimi içinde, en mutedil yer olarak nam salmış bulunan Los Angeles'in koca bir yılda hemen hemen hiç kış görmediğini söylemek, mübalâga olmaz. Türkiye, bu ayda epeyce soğuk olur. Halbuki bizler burada, güneşin kızgınlığını bir dereceye kadar olsun glderebilmek için boyuna dondurma yiyor, duruyoruz. Zaten son zamanlarda «Ice-Cream» modası da aldı yürüdü. Lâkin bu dondurma, bizim bildiğimiz dondurmalara benzemez. Sodalı, kremalı ve bir saman çöpü ile

limonata gibi içilen bu dondurma, oldukça lezzetli bir şeydir. Hem mideye ağır gelmiyor; hem de bildiğimiz dondurmadan daha devamlı bir serinlik veriyor. Son zamanlarda Susan Hayward'ın Santa-Monica bulvarındaki evinde davetlileri için kurduğu, hususi Ice-Cream tezgâhı, pek meşhur oldu. Sinema yıldızlarından çoğu, dondurmacı dükkânlarından ziyade, güzel artistin evindeki dondurmaya rağbet ediyor.

Son günlerin alâka uyandıran havadisleri arasında Tyrone Power'le Bing Crosby'nın, meşhur Hollywood'lulardan birkaçile birlikte, bir şirket kurarak otelcilğe başlamaları var. Bu şirket, Amerikanın hattâ belki de dünyanın en kolay evlenilen yeri olan Las Vegas'ta (Nevada hükümetinde) büyük otel yapacaktır. Otelin adı «The Desert Ambassador» olacaktır. Hollywood'un evlenme çağındaki gençleri, nikâh merasimi için Las Vegas'a gidinece, muhakkak bu yeni otelde kalacaklarını şimdiden

Yukarıdaki resimde dünyanın, baştan aşağıya sinema artisti olarak çalışan en kalabalık ailesini görüyoruz. Severn ailesi, en küçük çocukları olan 6 aylık Winston Franklin Mac Arthur Severn de dahil olmak üzere hep film artist'idirler. Bu bebek, ilk film rolünü yeni yaptı amma, ailenin diğer mensupları, şimdikiye kadar 78 filmde oynamışlardır. Arka sıradaki erkek, Türk seyircisinin «Kanlı Korsan» da İngiliz trampetisi olarak tanıdığı Cliffrod Severn'dir. Fo.: M.G.M.

vadediyorlar. Sinema artistlerinin sık sık evlenip boşandıkları ve yeniden evlendikleri gözönüne getirilirse, otelin bir hayli kâr getiren bir altın madeni olacağından şüphe edilemez.

Marlene Dietrich ile Greta Garbo arasındaki rekabet, eskidenberi dillere destan olur durur. Bu sefer de Marlene'in eski kavalyesi muharrir Erich Maria-Remarque'ın, sık sık Garbo ile beraber gezip tozması, yeni bir dedikodu mevzuu oldu. Beri yanda, senelerdir, Garbo ile evleneceği söylenen gıda mütehassısı doktor Gaylord Hauser de, Greta yeni bir kavalye bulunca, sebzeleri ve nazarlıyeleriyle başbaşa kalıverdi. Maamafih öyle anlaşıyor, ki «Aşkta muvaffak olan, hayatta kaybeder,» sözü, bir kere daha doğruluğunu isbat etmektedir. Çünkü Marlene Dietrich'in muvaffakiyet kazanan yeni filmlerine mukabil, Garbo'nun çevireceği yıllardır söylenen «Anna and Anita» filmi bir türlü sete konamadı. Anlaşılan stüdyosu, artık Garbo için

sermaye riskine girmiyor, diyorlar.

Unutmadan size Hollywood'un en yeni büyük aşkını da haber vereyim. Damad elliye geçkindir. Gelin hanım da ondan aşağı değil. Üstelik dul gelinin, yeni yuvaya hediye getirdiği beş tane de delikanlı yavrusu var. Wallace Beery ile evleneceğini söylediği dul bayan Robinson'dan bahsediyorum. Bugün, yarın nikâhları olacak deniyor.

«My Heart Belongs to Daddy — Kalbim babama aittir» şarkisiyle meşhur olan dilber yıldız Mary Martin'in kalbi, artık babasına ait olmasa gerek. Çünkü şimdiki kocası Richard Halliday'dan bir çocuğu oldu. Hem kocasını seviyor, hem de çocuğunu... İlk izdivacından da dokuz yaşında bir evladı var. Bu kalb de otel değil ya, her odasında bir kişi otursun...

Lâf çocuklardan açıldığına göre, bir bebekten daha bahsedelim. Mevzuubahs yavru: Frankştayn'ın oğludur. Hem de sahici oğlu. Geçenlerde New-York'un beşinci Avenüsünde bir gazeteci Boris Karloff'u bir bebek arabası itelerken yakalamış. Çocuğun kime ait olduğunu sorunca Karloff: «Benim çocuğum!» demiş. Demek ki Frankenştayn'ın da sahiden bir oğlu oldu.

Mickey Rooney'in emeli, rejisör olmaktır. Eskidenberi bu arzusunu her fırsatta ağzında geveler durur. Son günlerde Mickey, rejisörlüğe doğru ilk adımını atmış bu-

(Arkayı 25 inci sahifede)

Yukarıda karısı Ilona Marsey'den ayrılan Alan Curtis'i Michele Morgan'la birlikte Universal hesabına çevirdiği «Londraya iki bilet» filminde, solda Jean Kelly, Hollywood'da bugün pek moda olan Bowling oyununda görülüyor. Foto: Universal.

SHIRLEY TEMPLE

Çocuk yıldızların ömürleri, çocukluklarını muhafaza ettikleri müddetce devam eder. Bir zamanların sevgilisi Jackie Coogan, milyonlar getiren sürülerle sessiz film yaptıktan sonra, birgün artık çocukluğunu kaybediverdi. Bunun neticesi, sinema semasından çekilip gitmesi oldu. Vâkıa Jackie sonradan tekrar talihini denemedi ve mazıye ait eskimiş şöhretini tazelemeğe teşebbüs etmedi değil... Fakat bu tecrübe, büyük bir muvaffakiyetsizlikle neticelendi ve ondan sonra, artık Jackle, büsbütün sinemaya veda etmeğe mecbur kaldı. Halbuki çocukluk filmlerini henüz hatırimızdan çıkaramadığımız, küçük ve sevimli Shirley Temple'in kaderi, bunun tamamen aksi bir tecelli göstermiştir. Hep bilirsiniz ya, bir keçe daha hatırlatalım. Shirley 1929 senesi 23 Nisanında Los Angeles civarında, Santa-Monica'da dünyaya gelmiştir. Babası George Temple, Kaliforniya bankasında veznedardı. Annesi Gertrude Temple aslen Şikagoludur, küçük yaşta Los Angeles'e gelmiştir. Shirley, bu çiftin üçüncü çocuğudur. Jack adlı bir büyük ağabeysiyle, George isimli bir de küçük ağabeyi vardır. Temple ailesi, her orta halli Amerikan ailesi gibi sakin bir hayat sürmekteydi. Küçük Shirley, ailenin tek kız evladı olduğu için, ağabeylerinden bir hayli yüz buluyor; üstelik ana babası da üstüne fazlaca düşüyorlardı. Küçük yaşta dans dersli almaya başlamıştı ve bu dersler sırasında bir gün, bir gürbüz çocuk müsabakasında da birinciliği kazanmış, boyunca bir kupa almıştı.

Günlerden bir gün bir artist avcısı Shirley'i gördü. Annesine yanaştı ve küçük kıza film çevirtmek için anasını kandırmaya çalıştı. Anne, esas itibariyle razıydı. Karıkoca o akşam bu mesele üzerinde saatlerce konuştu-lar ve nihayet film çevirirken annesi de yanında bulun-

Yukarıda solda: Shirley Temple, gürbüz çocuk müsabakasını kazanıp boyunca kupa aldığı sırada, yani 4,5 yaşında. Ortada Shirley'in ilk filmlerinden «Curly Hairs» den bir sahne. Sağda ise, küçük prenses Shirley'in pek enteresan bir pozu. Foto: 20th Century Fox.

mak şartıyla bu teklifi kabul ettiler. Stüdyoda Temple'in film esnasında kızının yanında bulunmasında bir mahzur görmedi ve netice itibariyle Shirley angaje edilerek filmi çevirmeğe başladı.

Shirley Temple'in ilk filmleri, birtakım küçük, çocuk komedileridir. Fakat bu komediler, epeyce bir ragbet kazanınca Shirley'e büyük filmlerde de daha uzun roller verilmekte gecikmedi. Bizde gösterilmiş olan «Curly Hairs — Kıvrık Saçlar» filminde ilk uzun rolünü oynadı. O zamanlar henüz beş altı yaşlarındaydı.

Fakat asıl şöhretini yapan filmler, sonradan çevirdiği uzun filmler olmuştur. Bunların ilki «Stand Up and Cheer — Kalk ve Eglen» idi. Bu film için 150 kadar çocuk denenmiş, neticede Shirley'de karar kılınmıştı. Aynı filmde Warner Baxter, Madge Evans ve John Boles de oynuyorlardı. Küçüğün bu filmde kazandığı muvaffakiyet üzerine kendisine, haftada 150 dolar ücretle ilk devamlı kontratını imzalattılar. Fakat onun ikinci uzun filmi, Paramount tarafından kiralanan mak suretiyle Adolphe Menjou'nun yanında çevirdiği «Little Miss Marker — Küçük mis Marker» filmi olmuştur. Bundan sonra Gary Cooper ve Carole Lombard'la birlikte «Güldüren Gözler» filmini yapan Shirley, artık şöhretini de epeyce yapmış bulunuyordu..

Shirley, yıldız olmuştu ve arka arkaya film çevirmeğe başlayacaktı. Nihayet küçük yıldızı 20th Century-

sinematek.tv

Shirley'i en son çocukluk
resiminde görüyoruz. Artık çocuk yıldız Shir-
ley Temple'in saltanatı sona ermektedir. Bun-
dan sonra bir sürü dedikodu var. O da bir-
çok çocuk yıldızlar gibi sönüdü. Bir daha per-
forman olmayacak deniyor. Öyle mi? Hayır. İki
yıllık saltanat faslasından sonra ortaya genç
kız Shirley çıkıyor. Aşağıdaki resimde, san-
atkar olarak ömrü, bir çocuğunkinden çok
daha uzun olan genç kız Shirley'i, ilk filmi
"Kathleen" de görüyorsunuz.

Aşağıda İşte sonen çocuk
yıldız Shirley Temple'in ye-
rine doğan genç karakter ar-
tistti Shirley'in gelecek için
çok şey vadeden "Taze Gül-
filiminden bir sahne, ve ga-
yet manalı ve tatlı bir res-
mi. Foto: United Artists.

Fox'un belli başlı sanatçıları arasında görüyoruz. Bu stü-
dyoya girişinde, orada rejisör muavinliği yapan ağabeyi
George'un büyük rolü olmuştur.

Shirley'i bütün dünyaya sevdiren filmler, sırasıyla
şunlar oldu:

«Ralph Morgan'la «Fossettes»; Alice Faye ile «Poo-
Little Girl»; June Lang'la «Captain January»; Jean Her-
sholt ile «Heidi»; Cesar Romero ve Victor MacLaglen ile
«We Willie Winkle»; Alice Faye ile «Tchin-Tchin»;
Charles Farrell ile «Just arownd the Corner»; George
Murphy ile «Little Miss Broadway»; Richard Greene ve
Anita Louise ile «The Little Princess»; Randolph Scott
ile «Susannah of the Mounties»; Ian Hunter ile «Blue
Bird». Ve nihayet Fox'da çevirdiği en son çocukluk filmi
olan «The Young People».

İşte çocuk yıldız Shirley Temple'in, saltanatı burada
bitiyor. 20th Century-Fox şirketi konturatu feshetmişti.
Bundan sonrası için, onun da birçok çocuk yıldızlar gibi
söneceği ve, artık unutulup gideceği söylenmişti. Nite-

Yukarıda Donald O'Connor, Jane Withers'in getirdiği hediyeleri ve tebrik pusesini kabul ederken Peggy Ryan gülümsüyor.

Gençler arasında zaman zaman toplanıp eğlenmek bir ihtiyaçtır. Gençlik, her memlekette aynı ihtiyaçları duyuyor ve aynı şekilde eğleniyor... Nasıl bizde, arada bir toplanılıp danslı çay partileri yapılıyorsa, Hollywood'da da beyaz perdenin genç yıldızları arada bir, değişik vesilelerle toplanıp bu şekilde eğleniyorlar. Böyle eğlencilerde, adı duyulmadık ahbap çocuklarından, beyaz perdenin en meşhur genç yıldızlarına kadar herkesi görmek kabildir.

Bilhassa doğum yıldönümlerinde yapılan toplantıların mümkün mertebe parlak olmasına, elden geldiği kadar itina edilmektedir. Bu sahi-

Yukarıda Donald ile Peggy Ryan, pastayı keçe hazırlıyorlar. Solda ise Judy Garland ile Donald dans ederlerken.

felerimizde sizlere, Hollywood'dan iki doğum yıldönümü partisinin fotolarını sunuyoruz. Bu partiye davet edilenler arasında Judy Garland, Jane Withers, Gloria Jean, Ann Gillis gibi tanınmış artistlerden başka, Universal di-

rektörlerinden Charles Lamont ve ayrıca da tanınmamış bir sürü genç yıldız vardır.

Solda Donald O'Connor'un partisinde Peggy Ryan ve Judy Garland üçlü bir dansa kalktılar. Peggy, Judy'nin eski arkadaşlarındandır. Sağda : Gloria Jean, Peggy Ryan, a hediyelerini veriyor. Peggy bu bir sürü hediyeye kitabı ne zaman okuyacağını düşünerek öyle kederlenmiş ki....

Partileri...

Yukarıda Edith Fellows ile Bobby Jordan, Jane Withers'in partisindeki dans müsabakasını kazandıktan sonra sağda Jane, komik Joe Brown'un oğluna bir muziplik yapıp yere yuvarlamış

Bu saifemizdeki resimlerde de Jane Withers'in doğum günü yıldönümü münasebetiyle verdiği bir partiden bazı sahneler görüyorsunuz. Bu partinin davetlileri arasında da Edith Fellows, Bobby Jordan, Dickie Moore ve Universal stüdyolarının Deanna Durbin filmlerinde oynattığı meşhur iki çocuk artist Buch and Buddy vardı. Bilhassa Jane Withers'in bu davet için hazırlattığı elli kiloluk pasta, çok büyük rağbet görmüştü. Bu partide, bir zamanlar Shirley Temple'e rakip olarak ortaya çıkarılan Joan Carroll bu pastadan ½ kilodan fazla yediği için hastalan-

Solda Jane Withers bir harp otomobili içinde Joe Brown'un oğluyla kendi partisine giderken. Sağda Jane, Dickie Moore'a öteki damlarla kavalcyeleri belediklerini söylüyor.

Yukarıda Jane Withers'in doğum partisinin en heyecanlı yeri. Davetlilerin önünde 50 kiloluk pasta taksim edilecek.

mıştı. Bu yıl Gençlik Eğleniyor filminde seyrettiğiniz Jackie Searl de davetlilerin en fazla neşelilerindendi. Davet Hollywood'da hiçbir zaman görülmemiş bir büyüklükte yapılmış ve yüz elli kişiden fazla davetli iştirak etmişti. 'Taze Gül' filminde Shirley'e partönerlik yapan Dickie Moore, hemen bütün partide yalnız Ann Todd ile dansettiği için Jane Withers işe müdahaleye mecbur kalmış ve kavalyesini bekleyen öteki damlara göstermişti. Ann Todd'u herhalde tanıyacaksınız. Bu yıl sey-

rettiğiniz 'Güller Solarken' filminde oynamıştı. Nihayet bu partinin bellibaşlı davetlilerinden birinin meşhur komik Joe Brown'un oğlu olduğunu da ilâve edelim.

Burada umumiyet itibarile bizim partilerle Hollywood partileri arasında büyük bir fark olmadığı görülüyor.

NELERİLE MEŞHURDURLAR?

Gül, kokusuyla meşhurdur. Patlıcan da yemek çeşidinin zenginliğiyle... Bunun gibi yeryüzünde her şeyin bir nam salan tarafı vardır. Yalnız her şeyin mi? Her insanın da şöhretini temin eden bir hususiyeti yok mudur? Meselâ Betty Grable ve Marlene Dietrich bacaklarının güzelliğiyle nam salmışlardır. Bunlara karşılık, meselâ

Cary Grant de kravatını bağlayış hususiyetiyle ad yapmıştır. Walter Pidgeon'un gömleklerinin yakalarına dikkat ettiniz mi? Etmeğe değer. Çünkü onun da gömleklerinin yakaları pek meşhur. Sonra meselâ Fred Astaire'in şapkasına bir bakın.. mübareğin şekli hiç değişmez. Üstü basık ve yuvarlaktır. O da onunla meşhur olmuştur. Tabii, mükemmel dans ettiği de ayrı bir şöhret vesilesi. Geçenlerde ölen Leslie Howard da İngilizceyi konu-

şuş tarzıyla nam salmıştı. Şimdi onun yerini aynı konuşuş tarzını takip eden Brian Aherne almış bulunuyor. Bing Crosby'nin şapkasız resmini pek az görmüşsünüzdür. Sebebinin merak ettiniz mi? Saçları kafasında bir hayli seyrektiler de ondan.. zaten o da cilalı kafasıyla, meşhurdur. Sinema dünyasının tebessümünde hususiyeti olan yıldızları arasında hiç şüphesiz Don Ameche'i saymalıyız. O da onunla ad yapmıştır. Vaktiyle, henüz Hollywood'ta yeni geldiği sıralarda Orson Welles de sakalıyla meşhurdur. Vâkıa şimdi bu sakalı feda etmiş bulunuyor amma, bu şöhreti hâlâ devam etmektedir. Jerry Colonna, hususiyetler sahasında rekor kıracağı benziyor, çünkü onun şöhretini temin eden şeyler bir değil birkaç tanedir: Sesi, bıyıkları ve acı gözleri.

Gary Cooper'in boyunun gittikçe uzadığını iddia ediyorlar. Fakat uzamasına ne lüzum var. Zaten 1,89 buçuk santimle minarelere yetişmesine az kalmış değil mi? Onun da şöhreti bunda amma; daha azgını Victor McLaglen oldu: Boyu 1,94. Fakat ondan daha beteri de çıktı 1,95 boyla Stirling Hayden. bugün sinema dünyasının en servendam delikanlısıdır.

Vâkıa bizde o çeşit bakışlara başka isim takarlar ama, Amerikalılar onun yâni Victor Mature'un bakışlarında kadınları teshir eden bir kuvvet görüyor ve şöhretini bu sayede yapacağını söylüyorlar. Siz sanırsınız, ki şen artist Mickey Rooney, delişmenliğiyle meşhurdur. Kim demiş? Bîlâkis boyunun kısalığıyla nam salmıştır: 1,59 boylu Hollywood'da ondan daha cücesi olsa olsa 1,52 boylu Ernest Truex'dir.

Yukarıda gözlerden bahsettikti. Ruhunun aynasıyla şöhret kazananlar arasında Eddie Cantor'u unutmamak lâzımdır. Fakat Joan Crawfordda iri gözleriyle nam salmış yıldızlardandır. Bunlara karşılık sinema dünyasının en meşhur kısık gözlü artisti de Cliff Edwards'dır. Bir de korkunç bakışlarıyla şöhret yapmış olanlar var. Vaktiyle bunların üstadi, meşhur Lon Chaney'di. Studi Bays

Yukarıda: Mischa Auer canbaz gibi oynayan kaşlarıyla ve yanındaki resimde gördüğünüz Hugh Herbert de parmaklarını iştirak ettirdiği acı jestleriyle meşhurdur. Solda yüzünü görmediğiniz bayanım çehresini göstermek de hakkı. Çünkü herak ve ayak çırkınlığıyla nam salmış Greta Garbo'dur. Aşağıda da profillerinin hususiyetiyle ve burunlarının yuvarlaklığıyla ad yapmış Myrna Loy ve W. C. Fields var. Nihayet şöhreti hem sevimliliğine ve hem de kulaklarına dayanan Clark Gable de unutulmamalı.

Karloff'un üstüne çıkamı yok.

Nasıl Dorothy Lamour her filminde çıplak görünmekle ad yaptıysa, öylece Veronica Lake da sarı saçlarını omuzlarına dökmekle şöhret temin etti. Herbert Marshall, bacağının takma oluşuyla meşhurdur. Fakat bu şöhretin vatan uğrunda kaybedilmiş bir uvuzdan ileri gelmesi, başlıbaşına bir şeref vesilesi değil midir?

Joe Brown gibi Martha Raye de lâstik ağzının küçük denemlyecek bir halde oluşuyla şöhret yapmıştır.

Norma Shearer'i en yaşlı maşuka olmakla meşhur sanırsınız amma değil; onun da şöhreti, bakışlarının şehlâdan ileri bir şaşı olmasındadır. Jimmy Stewart, John Hubbard ve Arthur Lake saf ve sallaparti tavırlarıyla meşhur olmuşlardır.

Yazımızın sonuna garlıp bir şöhretle nam salan küçük bir yıldız da katalım: Bobs Watson Ağlamasıyla meşhurdur ve hangi filmde çocuk ağlaması icap etse, onu kiralarlar..

Aman bir şöhreti daha unutmayalım: SİNEMAGAZİN'iniz de Türklyenin en güzel salon ve sinema revüsü olmakla meşhur değil midir?

Yukarıda dudaklarının boyanış tarzındaki hususiyetle meşhur Bette Davis ve gamzeleriyle nam salan Richard Greene. Sağda vücudünün tenasübü ve fakat aynı zamanda tavırlarının soğukluluğuyla ad yapmış olan Vera Zorina. Aşağıda ellerinin güzelliği ve parmaklarının inceliğiyle meşhur olan Zasu Pitts ve nihayet saçlarının güzelliği ile Hollywood erkeklerini kendine çeken meşhur artist Dorothy Lamour.

Hollywood'dan HAKİKİ BİR RÖPORTAJ

III

Müteakıp iki ay içinde Sammy ile ben, birbirimizi pek az gördük. Kendime, ona karşı kısa cevaplı olmanın kendisine bir ders olacağını kurmuştum. Elne müsvedde verdiğim zaman, yüzüne bile bakmıyordum ve manevi gelişimine yaptığım yardımı da tamamen bir tarafa bırakmıştım. Lâkin aradan az bir zaman geçince, bütün yaptıklarımı mânâsız bulmaya başlamadım değil. Benim gibi yaşını başını almış bir tiyatro münekkidi için, yükselmek isteyen fakir bir delikanlıya kin beslemek de doğru muydu? Hiç yaksık olmazdı doğrusu. Bu kararı verdikten sonra ilk karşılaşışımızda, kırmızı derililer gibi, kavga baltasını görmeyeği teklif ettim.

Sammy dedi ki:

— Sizin baltayı nereye gömeceğinizi biliyorum. Kafaya gömeceksiniz..

— Sammy! dedim. Bak, baban yerinde adamım..

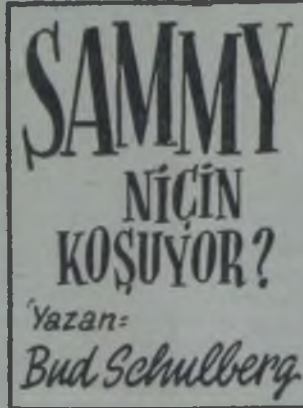
— Haydi haydi! dedi. Böyle saçmalara lüzum yok. Bizim moruk nalları dıktığı zaman sizin iki yaşınızdaydı.

— Vah vah! dedim. Babanın ölmüş olduğunu sana tekrar hatırlatmak istemezdim. Fakat emnim ki o da bugün seni görseydi şöyle diyecekti: Sammy, bu uzun koşuda çok yükselirsin amma çevrendekilere nazik olman lâzımdır. Çünkü bir gün senin de ihtiyacın olursa, onlar da sana nazik olurlar..

Sammy, yüzüme öyle bir gülüş güldü, ki görmenizi isterdim.

— Mister Parker! dedi. Benim moruk da aynı şarkıyı okurdu. Gayet doğru. O da bugün sizin gibi söyleyecekti. Amma saçma.. kendisi herkese çok nazik olduğu halde açıklık nalları dıktıydı..

— Canım Sammy! dedim. Babandan ne biçim bahse-

2 NCİ YAZI

ŞİMDİYE KADARKİNİN HULASASI:

Sammy bir gazeteye ayak işleri görmek için girdi. Fakat istikbal hakkında büyük ümitleri var. Daha şimdiden, tiyatro ve sinema münekkidi Al Parker'in işlerine burununu sokmaya, münekkidin ayağına karpuz kabuğu koymaya başladı.. Sammy ne dostluk bilir, ne iyilik tanır!. Sammy'de bizim «İnsanca» dediğimiz duygular pek az..

Ömrümde bu kadar iyi bir lâkırdının ağzından çıktığını hatırlamam. Bu sözlerle duvara söyleseymişim daha iyi olacaktı. Hiç olmazsa duvar cevap vermezdi.

Çünkü Sammy şöyle cevap verdi:

— Eğer insanlara doğru yol göstermek istiyorsanız, misyoner olun da Çine gidin!

Öyle sanıyorum ki Sammy'nin bana olan faikiyeti, dünyanın en zeki ve fakat aynı zamanda en budala insanı

Amerikanın garp kıyısındaki en büyük ıllmanı: San Fransisco. Amerikan donanmasının bir gece manevrasında bütün projektörlerini yakarak ıllmanı ve şehri ışıklara boğduğu sırada bu resim alınmıştır.

diyorsun?

Sammy söylendi:

— Allah Allah! Herif açlıktan öldüyse kabahat bende mi? Hayatında hiç bir muvaffakiyet eseri gösterememişti. Zaten bizim aile soyca beceriksizdir.

Bu yolda yürüdükçe, hiçbir şey elde edemeyeceğimi anlamaya başlıyordum. Musevi aileleri umumiyetle birbirlerini pek tutarlar amma Sammy iyi bir evlât adına lâyük olacak gibi görünmüyordu. Bu sefer de sosyolojik sebeplerden dem vurdum:

— Sammy! dedim. İnsan cemiyeti, birbirlerini yanında yaşayan birtakım canlılardan mürekkeptir. Bizler, birbirimize bağlı canlılarız. Artık hayat, eskiden olduğu gibi her koyunun kendi bacağından asıldığı sözünü doğruluyacak kadar basit değil. Bak.. heptimiz polis, hastalık sigortası, temizlik işleri gibi işlerden istifade ediyoruz. Bu dünyada, birbirini yemeğe uğraşan yamyamlar sürüsü gibi yaşayamayız. Eğer etrafındakilere efendice davranırsan, senin de hayatın daha düzgün gider.

Sözlerimi kendim de beğenmiştim.

Ömrümde bu kadar iyi bir lâkırdının ağzından çıktığını hatırlamam. Bu sözlerle duvara söyleseymişim daha iyi olacaktı. Hiç olmazsa duvar cevap vermezdi.

Çünkü Sammy şöyle cevap verdi:

— Eğer insanlara doğru yol göstermek istiyorsanız, misyoner olun da Çine gidin!

Öyle sanıyorum ki Sammy'nin bana olan faikiyeti, dünyanın en zeki ve fakat aynı zamanda en budala insanı

oluşundaydı. Her şeyi gayet çabuk kavırıyor fakat bu kabiliyetini sadece kendi menfaati için kullanıyordu.

Sabırlı bir adamımdır. Sammy'yi iyilikle yola getirmekten vazgeçmedim. «Şarkım Sanadır» opereti için iki bedava matbuat davetiyem vardı. Davetiyeleri kendisine verdim ve annesiyle veya bir kız arkadaşıyla gitmesini söyledim.

— Kız arkadaş mı? diye yüzünü buruşturdu. Hiç beni kızla gördünüz mü?

— Vah vah! dedim. Senin kendilerinden hoşlanmayan kadınlar için hakikaten büyük bir kayıp!

— Kızlar ne yapayım? dedi. İnsanın hem parasını, hem de vaktini alırlar.

— Yâniya! dedim, sen kadınlara tenezzül etmezsin öyle mi?

— Kim demiş? dedi. Benim bir kız arkadaşım var. Haftada bir defa buluşuruz amma belesten...

Moda olmuş bir şarkının ilk mısraını söyliyerek cevapladım:

— Aman ne romantik! Canım davetiyeleri annene ver de kadıncağızı sevindir hiç olmazsa...

— Bizim valide operete gidecek ha? dedi. Canım siz de ne santimental adamsınız be mister Parker.. sizin gibi herkese iyilik etmek sevdasında olanlara da amma içeriliyorum ha!

IV

Ertesi günü Sammy'yi gördüğüm zaman, operetin bahsini bile etmedi. Ben sormaya mecbur kaldım.

— Güzeldi. Dedi.

— Güzeldi mi? Amerikada şimdiye kadar yazılmış olan piyeslerin en mükemmellerinden biri olan bu operet için sadece «güzeldi» diyorsun ha?

— Benî orası alâkadar etmez! dedi. Piyesi yazan muharrirlerin aldığıнын yarısını alsaydım bana yeterdi.

Ben de:

— Onlardaki sanat kabiliyetinin yarısı bende olsaydı, bana da yeterdi! dedim.

— Canım ben kabiliyetten bahsetmiyorum, paradan bahsediyorum! dedi.

Bir den kendimi kaybetmişim:

— Çık dışarı! defol karşımdan!

Az sonra gazetenin emektar musahhahlerinden Osborne'la karşılaştık. Osborne, çok efendi, ak saçlı ve yaşlı bir adamdır. Harpten önce muhabirdi. Sonradan gittikçe düştü.

— Merhaba Osborne! dedim. Bana hiç uğramıyor, hiç davetiye filân aramıyorsun yahu...

— Teşekkür ederim Al! dedi. Seni rahatsız etmek istemiyordum. Karımla kendime dün akşam iki bilet tedarik ettim.

— Yazık etmişsin. İki koltuk için bir hayli para vermişikdir.

Osborne.

— Yok! dedi. O kadar pahalı değildi. Şöyle, ortadan iki yer bulduk. Dün akşam evliliğimizin yirmi yedinci yıldönümüydü. Artık bir defaya mahsus olmak üzere paraya kıydık işte!

— Biletleri nereden aldın?

— Ber delikanlı var.. adı da galiba Glick.. evet Glick.. ondan aldım. İki biletli dört dolara verdi.

Kan, yüzüme hücum etmişti. Dört dolar Osborne için bir hayli paraydı.

Bu sefer, iş icabı Sammy'yle karşılaşmayı bekledim. Haber gönderip çağırttım. Odama girdiği zaman yüzüne baktım:

— Demek dün akşamki temsil güzeldi, öyle mi?

Sammy:

— Daha kötülerini de görmüşlüğüm var! dedi.

— Bu kadar sert bir münakkit olduğumu bilmiyordum.

— Hoşuma gidecek şeyi bilirim! dedi.

— Doğru! dedim. Görmeden hoşuna gidecek şeyi bilmen de yalnız sana vergi olsa gerek.

Sammy, birdenbire hiddetlenmiş gibi:

— Ne demek istiyorsunuz? dedi.

— Sammy bana da rol yapmaya kalkma, Osborne'la konuştum.

Hiç şaşalamadı. Bozum olmayı veya tahkir edileceği bir sünger gibi emebilmek kabiliyeti, başlıca basusiyetlerinden biriydi.

— Ben de söyleyecektim size anıma, dedi. O kadar yüzünüzü olmayı istemedim sizinle...

— O kadar nazik olma canım! dedim. Madem tiyatroya gitmek istemiyordun davetiyeleri neden geri getirmedin?

— Gidemiyeceğimi son dakikaya kadar bilemiyordum.. dedi. Zıyan olmasınlar diye Osborne'a verdim.

— Buraya kadar güzel amma, dedim. Bir noktayı unutmuş görünüyorsun. Sen biletleri Osborne'a vermedin, sattın. Dört dolarını aldın.

Sammy:

— Telâkki meselesi! dedi. Şöyle denebilirdi: Ben ona bu biletleri dört dolara vermek sureyle, tiyatroya fazladan vermesi lâzım gelecek üç buçuk doları da kendisine kazandırmış oldum.

— Bunu yalnız sen söyleyebilirsin! dedim. Senden başka kimse söylemez. Biliyorsun ki matbuata verilen bedava biletlerin para ile satılmasını yasak eden bir kanun vardır. Bu iş için seni hapse tıklarlar.

Sammy bu tehdidimi komik buldu:

— Pekâlâ mister Parker!.. dedi. Sakın ateş etmeyin, peşinizden karakola geliyorum.

Gittikçe sertleşiyordum:

— Sen Osborne'un dört dolarını dolandırdın! dedim. Haydi yine elini vicdanına koy da adamcağızın dört dolarını iade et. Osborne, kıta kıt geçiniyor..

Sammy:

— Doğrusu şu mendebur dört doları geri verirdim amma ne çare ki harcadım! dedi.

Ayaklarına bakıyordu. Ayakkapları yepyeni ve hemen göze çarpacak bir modeldeydi. Kahverengi gayet parlak deriden yapılmışlardı. Dar ve hergün kullanılacak çeşitten değillerdi.

— Demek bunlar benim sana aldığım ayakkaplar öyle mi? dedim.

Af dilemeğe filân lüzum gördüğü yoktur:

— Hearn's'deki tenzilâtı satıştan aldım! dedi.

Pabuçlarını pek beğeniyor olmalıydı. Boyuna onlara bakıyordu. Sonra birden:

— Biliyor musunuz mister Parker? dedi. Bunlar benim ömrümde giyebildiğim ilk yeni ayakkaplardır. Artık zamanıydı hani... Ağabeyimin eski pabuçlarını giymekten bıkmıştım doğrusu..

— Sammy! dedim. Eğer ayakkabıya ihtiyacın vardı ise, bana da söyleyebilirdin?.. Vâkıa ben de Rokfeller değilim ama, seni de yalın ayak gezdirmezdim...

Sammy:

— Teşekkür ederim! dedi. Fakat nafiye uğraşmayın. Sizden birşey rica ettiğimi hiç görmeyeceksiniz. Başkasına ricalarda bulunmanın ucuz bir numara olduğunu keşfedeli hayli oldu bayım.. bu yolda ekmek yoktur. Şimdi bana belki birkaç zaman dargın kalırsınız amma, ben de size borçsuz kalırım ya...

— Arkası var —

You'll Never Know

— OKUNUŞU —

Yul nevir nō
Cast hav maç ay mist yu
Yul nevir nō
Cast hav maç ay ker
End if ay trayd, ay stıl kudunt hayd
May lav for yu
Yu vudunt nō
Bat hevnt ay told yu so
E milyın or mor taym
Yu vent avey en may hart vent vid yu
Ay splk yor neym in may evri freyz
If der iz sam adır vey to pruv ded ay
lav yu
Ay sver ay dont nō hāv
Yul never nō if yu dont no nav

TÜRKÇESİ

Aslâ bilemiyeceksin
Seni nekadard özlediğimi.
Aslâ bilemiyeceksin
Benim için nekadard mühim olduğumu
Ve uğraşsaydım da saklamak elimden
gelmiyecekti.
Sana olan sevgimi.
Bilemezdin
Amma sana söylememiş mi idim
Milyonlarca, belki daha fazla defa.
Sen uzağa gittin, kalbim de seninle
gitti,
Her cümlemde senin adını söylüyorum
Belki seni sevdiğimi isbat etmenin
başka yolu vardır.
Yemin ederim ki onu bilmiyorum
Aslâ bilemiyeceksin sevgimi, şimdi
anlayamazsın.

You'll never know ,
Just how much I mist you.
You'll never know
Just how much I care.
And if I tried, I still couldn't hide
My love for you,
You wouldn't know ,
But havent I told you so,
A milllon or more time.
You went away and my heart went
with you,
I speak your name, in my every phrase
If there is some other way to prouve
that I love you.
I sware I dont know how,
You'll never know, if you dont know
now.

Bu sayımızda, ileride sayılabilecek kadar güzel filmlerden biri olan «Hello Frisco Hello» filminde sevimli yıldız Alice Faye'in tılsım sesile söylediği, güzel çocuklardan en fazla sevilenini sunmaktır. Bu şarkının söyleniş tarzını, Londra ve Amerika radyolarının «Command Performance» ve «Famous Favorites» programlarında sık sık dinlemeniz mümkündür.

HEDY LAMARR

Jackie Cooper VE Bonita Granville

Gün geçmiyor ki Jackie Cooper, nişanlısı Bonita Granville'e bir telefon etmesin.. ve gün geçmiyor ki uğrayıp onu evinden almasın.. Ne güzel bir nişanlılık değil mi?

Dünün çocuklarından bugünün delikanlıları ve genç kızları meydana geliyor. İtiraz götürmez bir hakikat.. Fakat çocuklukta oyun nasıl bir ihtiyaçsa, gençlikte de sevmek ve sevilmek bir teamüldür. Onun için dünün çocukları da büyüyüp serpillince, günlerden birgün bu ömrü kanuna ayak uyduruyor ve yarının allelelerini kurmaya hazırlanıyorlar..

Bir seneden fazla bir zamandanberi Hollywood'un en neşeli ve enteresan dedikodusu Jackie Cooper ile Bonita Granville arasındaki saf aşk macerası oldu. Bu iş, ilkönce birlikte yüzmek, dansa gitmek ve gezip tozmakla başlamıştı. Sonra sonra artık, birbirlerinden ayrılmaz oldular. Evvelâ ikisinin de ailesi bu işin sonunu merak etti. Jackie'ninkiler: «Eyyy! Ne olacak Jackie?» dediler. Bonita'ninkiler de sordular: «Bu nedir Bonita?» iki genç başbaşa verdi ve birbirlerine sordular: «Ne olacak?». Jackie Cooper düşünmedi bile: «Ne mi olacak? Evleneceğiz Bonita!» genç kız, çoktan razıydı. Ne çare ki böyle işler, yalnız iki tarafın razı olmas ile halledilemiyor. Alan razı, veren razı ama ortada kanun da var. Henüz ikisinin de yaşları yirmiden aşağı.. Şimdi, yaşlarının dolmasını ve kanunun kendilerine evlenme müsaadesi vermesini bekliyorlar.

İHSAN KARMAN

Fakat sanki Bonita da ona düşkün değil mi? Her gün, Jackie'nin telefonunu heyecanla bekliyor. Buluştukları zaman da birer alkolsüz kokteyl içip dertleşiyorlar..

Fakat bu bekleyiş, bir nevi tatlı ve heyecanlı nişanlılık hayatı içinde geçiyor. Jackie ile Bonita'nın alleleleri, iki gencin haftada iki gece, birlikte dansa gitmelerine izin vermiş. Beraber çıktıkları gece, Hollywood'da hangi kabareye giderlerse orada muhakkak, kendilerinden yaşlı ve tecrübeli bir artistle karşılaşıyorlar. O, onları derhal himayesine alıyor. İçki içmemelerine, sigara tüttürmemelerine göz kulak oluyor. Bu genç çift, âdeta bütün Hollywood'luların başlıca kaygıları haline geldi. Herkes,

onlara gözkulak oluyor, herkes onları himaye ediyor ve herkes onların vakti gelince evlenmelerini, mes'ut olmalarını temenni ediyor..

Hollywood'da şimdi herkesin meşgul olduğu ve içten gelen bir sempatiyle takip ettiği günün aşk macerası işte budur.. Bekliyelim bakalım ne göreceğiz!..

Bazılarına göre eğer Georges Méliès gibi bir adam, sinemanın üstüne düşmese, kafasını işletmeğe başlamasaydı, devrin filmciliği belki de daha birçok yıllar, manzara fotoğrafçılığından ilerlemediyecekti. Çünkü cadde ve tren manzaralarından kurtularak, hayal mahsulü mevzular üzerinde ilk filmi yapan o olduğu gibi, açık havada film çekmeği bırakarak kapalı bir stüdyoda film yapmaya başlayan ilk adam da odur.

Hikâye şu:

1861 de doğmuş olan Méliès, sinema keşfedildiği sıralarda otuz dört yaşında bulunuyor. Birkaç film seyredince, birdenbire bu işe karşı büyük bir alâka duyuyor ve hemen Auguste Lumière'e başvurarak iki kardeşin keşfini satın almak istiyor. Fakat Lumière biraderler, bu keşfin ilmi araştırmalardan başka bir işe yarayacağı ve hiçbir piyasa değeri olmadığı fikrindedirler. Méliès'in tekliflerini kendisine acıyarak reddediyor ve:

— Yazıktır delikanlı! Sen bu yüzden iflâs edersin.. ne diye varını yoğunu bu işe yatırmıya kalkıyorsun?.. diyorlar.

Delikanlı, bakıyor ki iki kardeşe meram anlatmıya imkân yok. Lâkin sinemacılık yapmayı da katiyen aklına koymuş.. Tutuyor, kendi kendine bir makina yapıyor. Beceriklidir. Zaten o zamana kadar yapmadığı iş kalmamış. Fabrikatörlük, makinecilik, resamlık, karikatüristlik gibi mesleklerden geçmiş. Hattâ Griffe adlı bir mizah mecmuasını baştan aşağıya kendisi doldurmuş. Nihayet Parisin meşhur Opera pasajındaki Robert-Houdin tiyatrosunun müdürlüğüne başlamış. Bu tiyatrodan neler icat etmemiş? Sahnede insanları uçurmuş, çeşitli hokkabazlık oyunları göstermiş... Yâni Méliès'te hem el, hem de kafa işliyor. Bu adam, o zamana kadar tiyatrodan yaptığı işlerin daha âlâsını, sinemada yapabileceğinin pek âlâ farkında...

İşe, İtalien bulvarındaki bir salonda Edison'un filmlerini göstermekle başladı. Nihayet film meselesine öylesine bir sarıldı ki... Ortaya hemen bir «Aya Seyahat» filmi çıkardı. Dikkat ediniz: Trenin bilmem hangi gara girişi veya herhangi bir sokak manzarası değil de «Aya Seyahat».

Bu Méliès mülthişi bir adamdı. Kimsenin hayali bir mevzuu filme çekmeği akıl etmediği sırada o ilk filmi böyle bir mevzuu dayanarak çevirmişti.

Bundan sonra yaptığı film «Robert-Houdin tiyatrosunda bir bayanın kayboluşu» idi. İkinci filmin gördüğü muvaffakiyetten cesaret alarak «Şeytanın Köşkü»nü çevirdi. O zamana kadar filmler, bilemedin 20 metreyi geçmezken «Şeytanın Köşkü» 60 metre uzunlukta idi. Bundan sonra da yine bir «Şeytanın Odası» yaptı...

İşte, hayali mevzulara dayanan, bugünkü sinema filmlerinin ilk ağababaları Méliès'in çevirdiği bu filmlerdir.

Bu adam, her yeni filmde ortaya yeni bir keşif te atıyordu. Vâkıa, tesadüf de kendisine yardım etmiyor değildi. Zaten tesadüf, kâşiflerin en babacanı değil midir?

Meselâ Méliès bir gün Pariste Opera meydanında film çekerken makinesi bozulmuştu. Filme bir dakikalık aralık verdi ve bu bir dakika içinde makineyi tamir ederek film çekmeğe devam etti. Film banyo ettiği zaman bir de ne görsün, başlangıçta bir Omnibus geçerken, birdenbire bu omnibus, bir payton oluveriyordu. Omnibusun resmi alınırken makine bozulmuş, tamir sırasında o geçmiş gitmiş, yerine bir payton arabası meydana geçmeğe başlamıştı. Başkaları olsaydı, belki de bu filmi bozuk diye atarlardı. Halbuki Méliès, bundan ders almakta gecikmedi. Artık film sahasında ansız değişimler doğmuş

SİNEMA NEREDEN NEREYE?

Yazan:

C. Cahit Cem

2 NCİ YAZI

demekti. Méliès, sinemanın kendine, daha doğrusu rejisöre göre bir mantık sahibi olacağının ilk farkına varan adamdı.

Yıllarca sonra David Ward Giffith adlı bir Amerikan rejisörü, film sahasında ilk olarak bir tek artist, birçok roller yaptırmış olduğunu iddia edecekti. Bu zat William Boyd adlı artisti bir filmde, bir tek sahnede on üç muhtelif masaya oturmuştu. Halbuki Méliès ondan çok evvel «Orkestra» adlı bir film çevirmiş, tek başına bir orkestranın muhtelif müzisyenleri rolünü yapmıştı. Yine bu Méliès, ilk defa sinemacılığa cansız eşyayı harekete geçiren filmler yapan adamdır. Meselâ bir masanın üzerinde duran tuzluk, evvelâ ortadadır. Bu sırada onun bir tek resmi alınır. Sonra tuzluk bir santim beriye itilir. Bir resmi daha alınır. Bir santim daha, bir resim daha... Böylece tuzluk ma-

sanın kenarına kadar getirilir. Film, birdenbire çevrilince, bir de bakarsınız ki tuzluk, kendi kendine ayaklanmış, masanın ortasından kenarına kadar gelmiş. Sinemacıların «tour de manivelle — Manivelâ hilesi» adını verdikleri bu hususiyeti keşfeden ilk adam da yine o olmuştur.

Méliès'in film sahasındaki keşifleri, âdeta sinemanın ölmez kanunları gibidir. Bugün halâ onlardan istifade ediliyor. Nitekim 1925 yılında René Clair'in çevirdiği «İtalyan hasır şapkası» filminde mobilyaların kendi kendilerine bir evden kaçışukları görülmüştü. Bu da basit bir manivelâ hilesinden ibaretti.

Nihayet, ilk stüdyo fikrinin nasıl doğduğuna gelelim: 1897 yılında, zamanın meşhur şarkıcısı Paulus'e bir film çevirtmek isteyen Méliès, artisti bir türlü açık havada çalışmaya razı edemiyor. Halbuki o zamana kadar filmler sadece açık havada ve güneş ışığı altında çekilmekteydi. Puluca, makijajının çirkin görünüşüne bahane ediyor ve ayak diyor. Méliès bakıyor, ki çaresi yok, birkaç arşın amerikan bezli alarak elcegeziyle bir dekor boyuyor. Sahneye bol ışık veriyor ve ilk defa olarak kapalı bir yerde film çekiyor. Bakıyor ki netice, mükemmel...

İlk kapalı stüdyo fikri de böylece doğmuş oluyor.

Méliès artık kapalı stüdyoda çalışmaktadır. Arkaya bezden bir dekor geriliyor. Karşıya sinema makinesi konuyor. Artistlerin makineye ne kadar yaklaşabilecekleri, dekorun önünde nerelere kadar gezinebilecekleri, yerlere gerilen sicimlerle ölçülüp tesbit ediliyor. O zamanlar henüz, bugünkü filmlerde gayet tabii bulduğumuz, insanları yarı bellerine kadar gösteren veya sadece kafalarını gösteren resimler çekmek akıl edilememiş. Hattâ devrin rejisörlerinden Robert Péguy'ün anlattığına göre «Büyük Plân» adı verilen ve insanları yarım gösteren bir resim çekmeğe niyet ettiği vakit, müessesenin sahibi hiddetlenmiş:

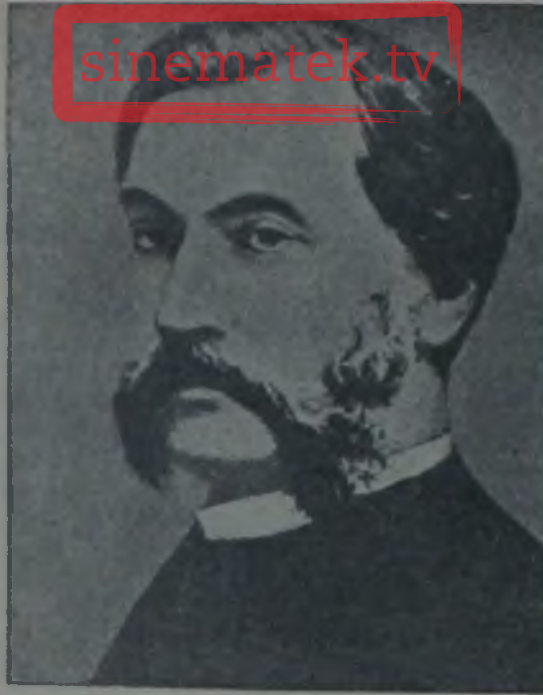
— Siz deli misiniz bayım? Hiç, bir filmde insanlar yarım gösterilir mi? Seyirciler biz, sakat ve yarım vücutlular aktörler çalıştırıyorlar sanırlar sonra... demiş.

O zamanlar çekilen filmlerde kadın artistin güzel olmasına ehemmiyet verilmeğe başlanmıştı ama, erkek artist diye bir şey yoktu. Stüdyonun marangozları, elektrikçileri, makinecileri sık sık baş artist rolü yaparlardı.

Pathé müessesesinde rejisörlük yapan Zecca, kendi filmlerinde hâlâ rollerine çıkardı. Mehur Fransız rejisörü Léonce Perret, harpten önce çevrilen filmlerde rejisörlükten ziyade maskaralık yapmış ve «Léonce» adlı bir budala tipin kahraman olduğu bir sürü kısa komedi çevirmişti.

Sonraları, tiyatro artistlerinden istifade etmeği akıl ettiler. Fakat o zaman, iş daha kötüleşti. Tiyatrocular, el-

Sağdaki resimde sinemanın keşfi tarihine karışan en büyük dedikodunun kahramanını görüyorsunuz: Auguste Le Prince; 1886 2 sonesrininde 376247 numara ile, Amerika'da bir sinema makinası patentesi almıştı. 1890 da ticari görüşmeler için Fransa'ya geldi. Evvelâ Dijon'a indi. 16 Eylülde Dijon'dan trenle bindi, Parise gidecekti. Fakat o günden sonra bir daha kendisini gören olmadı. Polis'in bütün aramaları boşa çıktı ve 7 sene sonra da aldığı patentelerin hükmü kalmadı, bütün keşifleri umurun malı oldu. Acaba bir suikaste kurban mı gitmişti? bilinmiyor. Diğer resimlerde ilk filmlerden alınmış bazı güzel sahneler görülmektedir.

lerini kollarını havalandırıyor, geniş jestler yapıyorlardı. Bu halleri, filme hiç yakışmıyordu. Maazîhi uzun zaman yine onlardan istifade de devam edildi.

Önceleri hususî atelyelerde filmler teker teker boyanırdı. Bunlar arasında çok güzel renklendirilmiş olanları vardı. Sonradan Pathé daha kolay bir boyama usulü keşfettiyse de filmler gayet kötü boyanmaya başlandı ve nihayet bu yüzden renkli filmlerden bile vazgeçildi. şimdiki renkli filmler, büsbütün başka esaslara dayanmaktadır.

Bir yandan Méliès, her filminde yeni bir şey icat ediyor, filmlerinin sürümü gittikçe artıyordu ama insanların muvaffakiyetlerinde şansın da rolü vardır. Günlerden bir gün bir adam Méliès'e müracaat ederek, bu işin iyi yürümekte olduğunu, arzu ederse Méliès'e paraca yardım edeceğini ve işini genişleteceğini söylemişti. Méliès razı oldu. Hattâ masraf olarak 25 bin frank kadar da para verdi. Fakat az bir zaman sonra dolandırıldığını anlayanca bu çeşit tekliflere karşı daha ihtiyatlı davranmak kararını aldı.

Aradan zaman geçti. Bir gün yine Grivolos adlı birisi Méliès'e müracaat etti ve işin iyi yürümekte olduğunu gördüğünü, arzu ederse hissedar olarak kendisine büyük sermaye vereceğini söyledi. Sütten ağzı yanan, yorgunlu üflüyerek yermiş... Méliès, Grivolos'a lâkırdısını bitirme imkânı vermeden adamcağızı kapı dışarı etti. Halbuki bu adam sahiden zengindi ve kötü bir niyeti yoktu. Méliès'ten yüz bulamayınca Pathé'ye baş vurdu. Anlaştılar ve böylece Fransa'nın en büyük film müessesesi olmuş olan Pathé-Natan şirketi doğdu.

Bu işe büyük sermaye girer girmez Méliès'in yarı kalacağı besbelliydi. Nitekim öyle de oldu. filmcilik sahasında yenilmez olan Méliès, ticari sahada diğer şirketlerden geride kaldı ve bu yüzden bir gün, ortadan çekilmeğe mecbur oldu.

— Arkası var —

Sevgili

Okuyucular

Başınız sağ olsun! Türk sanat aleminin, Türk film ve sinemasının başı sağ olsun! Hepinizin de bildiğiniz gibi Hâzım Körmükçü'vü geçen hafta içinde kaybettik. Anamız ölün, Neyyire'den, Saltten sonra ve hiç umulmadık bir zamanda onu da elimizden aldı. Hâzım yalnız Türk sahnesi için değil, dünya Tiyatrosu tipinde bir kıymettir. Tiyatro tarihimize ona en mühim sahvîlerini ayıracak ve kadirliğini Türk seyircisi Hâzım'ı daima sevgi ile anacaktır. Bu kederli haberdan önce hazırlanmış olan SİNEMA GAZİNİN, buracıkta olsun Hâzım'ı arımayı ve yasınıza ortak olmayı vazife bildi.

THIS LAND IS MINE

(Bu toprak benimdir!)

Stüdyosu: RKO-Radio Pictures

Rejlsörü: Jean Renoir

ÖZÜ: Bir memleket halkının, istilacı düşman kuvvetlerine karşı hissettiği kin ve nefretli hulâsa eden bir film.

Düşman işgali altında bir memlekette, Maureen O'Hara ile Charles Laughton'u aynı mektebin öğretmeni ve müdürü olarak gösteren bu filmde harp içinde duyulmuş kinlerin ve birikmiş hiddetlerin ifadesi belirtmek isteniyor. Charles Laughton, temiz ve saf bir mektep müdürüdür. Annesi rolünde Una O'Connor'u görüyoruz. Müdür, bir yandan annesini bütün mevcudiyetiyle severken, bir taraftan da Maureen O'Hara'ya karşı kuvvetli bir aşk hissetmektedir. Memleket, düşman tarafından işgal edilmeden evvel, Maureen O'Hara'nın sevgilisi rolünü yapan artist George Sanders, bir vatan haini olduğunu göstermiş ve memleketi düşmana çiğneterlerle elbirliği yapmıştır. Maureen O'Hara'nın bu filmde kardeşi rolünü yapan Kent Smith, memleketin seven vatanperver bir genç rolündedir. Film, başlangıçta biraz durgun gitmekle beraber, ortalarına doğru heyecanlanmakta, bilhasse son kısımlarında fevkalâde bir mahiyet almaktadır. Bahusus Charles Laughton'un uzun bir nutuk verdiği bir mahkeme sahnesi var, ki burada artist, şimdiye kadarki bütün rollerini gölgede bırakmıştır. Filmde iki düşman rolü yapan yabancı iki artist de görüyoruz. Bunlardan biri Walter Slezak, diğeri de Phillp Merivale'dir.

KRİTİK: Film, kendi janrında bir şaheserdir. Laughton fevkalâde iyidir.

SHERLOCK HOLMES AND THE SECRET WEAPON

(Şarlok Holmes ve gizli silâh)

Stüdyosu: Universal

Rejlsörü: Roy W. Neill

ÖZÜ: Meşhur polis hafiyesinin düşman casuslariyle mücadelesini gösteren heyecanlı bir polis ve entrika filmi. Mevzu, İngiliz muharriri Conan Doyle'un «The Adventures of the Dancing Men» adlı romanının modernize edilmesinden hâsıl olmuştur.

Bu film, Universal şirketinin çevirmeğe başladığı Şerlok Holmes serileri 20th Century-Fox şirketi tarafından ve aynı artistlerle çevriliyordu. Sonradan bu serilerden vazgeçen şirket, konturatu feshedince, senaryoları ve aynı ekibi, olduğu gibi Universal şirketi angaje etti. Şimdi, Fox şirketinde çevrilmiş olan Şerlok Holmes filmleriyle, Universal'ın çevirdikleri arasında bir mukayese yapmak imkânı hâsıl olur. Netice, Universal'ın aleyhindedir. Bu serilerin çevrilmesine lâzım gelen ihtimamın gösterilmediği anlaşılmaktadır. Acaba bu filmin değenilecek bir eser olmasında, Şerlok Holmesin bugünkü harbe sokulması mı âmil oluyor? Bu hususta bir şey söylenemez. Mevzu, hafiyeyi ve arkasını, casuslarla mücadele içinde göstermektedir. Yeni keşfedilmiş dört parçadan mürekkep gizli bir bombanın bir parçası, casuslar tarafından çalınmaktadır. Halbuki yeni silâh bu parça olmadan işe yarayamayacak. Şerlok Holmes ve arkadaş doktor Watson, bombanın dördüncü parçasını ele geçirmek için binbir tehlikeye atılıyor, neticede muvaffak oluyorlar.

KRİTİK: Eserin en muvaffak artisti Nigel Bruce'dür. Ortadan da aşağı

DU BARRY WAS A LADY

(Du Barry kibar bir kadındı!)

Stüdyosu: Metro-Goldwyn-Mayer

Rejlsörü: Roy Del Ruth

ÖZÜ: Komik bir delikanlının kabusları.. filmin mevzuu, Broadway'de uzun uzun ve muvaffakiyetle temsil edilmiş olan bir operetten alınmadır. Bu opereti meşhur tiyatro vazli sahnesi B. G. De SYLVA ve muharrir Herbert Fillds yazmışlardır.

Bu film Metro-Goldwyn-Mayer şirketinin şimdiye kadar yapmış olduğu müzikal komedilerin en güzel, en iyi işlenmiş ve zenginlerinden biridir. Filmde müziğin güzelliği yanında, iyi düşünülmüş espriler, iyi seçilmiş zengin bir figüran kadrosu ve nihayet baş rollerde aşağı yukarı şirketin bütün meşhur komedyenleri var. Rollerde Lucille Ball, Red Skelton, Rags Ragland, Virginia O'Brien, Gene Kelly ve yeni komiklerden Zero Mostel ve nihayet Tommy Dorsey ve orkestrası var.

Lucille Ball bir bar artistidir. Gene Kelly ile sevişmektedir. Red Skelton'la tanışınca, Gene Kelly'nin pabucu dama atılıyor. Bu sıralarda Red Skelton kuvvet şurubu yerine yanlışlıkla keskin bir uyku ilacı içerek rüya görmeğe başlar. Rüyasında kendisini Fransız kralı Onbeşinci Lül, Lucille Ball'ı madam Du Barry; Gene Kelly'yi bir ihtilâlcı ve Rags Ragland'ı da Fransız veliahdi rolünde görüyor ve filmin bundan sonrası kâhkahalar, güzel müzik ve nükteler içinde geçiyor.

KRİTİK: Güzel müzik, güzel komedi ve güzel renklerin bir araya gelmesinden hasıl olma gayet muvaffak bir müzikal komedi. Görmeğe değer.

ANSİKLOPEDİSİ

sinematek.tv

ACTION IN THE NORTH ATLANTIC

(Şimal Atlantikteki hareket)

Stüdyosu: Warner Bros. - First National

Rejisörü: Lloyd Bacon

ÖZÜ: Amerikadan malzeme götüren bir ticaret gemileri kafilesinin Atlas denizindeki maceraları. Bu filmin yapılmasında, Atlas Denizindeki savaşlara iltihak etmiş birçok bahriye subayından, teknik müşavir olarak istifade edilmiştir.

Filmin baş rollerinden kaptan şahsiyetini Raymond Massey temsil ediyor. Humphrey Bogart ikinci kaptan rolündedir. Diğer artistler arasında Alan Hale, Sam Levene, Dane Clark (yeni ve üzerinde durulması gereken bir artist), Peter Whitney, Kane Richmond, Chic Chandler ve muço rolü yapan yenilerden Dick Hogan adlı bir çocuk var.

Film, bir amerikan limanında Liberty sınıfı gemilere malzeme yüklenirken başlıyor. Bu sahne, hakiki bir yükleme sahnesinden alınmadır. Gemi, yoluna devam ederken, batmış bir geminin kazazede tayfalarını da alıyor. Nihayet bir avcı denizaltısı, gemiyi keşfediyor ve mücadele başlıyor. Birçok heyecanlı sahnelerden sonra ticaret gemisinin, tek kurtuluş yolu olarak denizaltı üzerine yürümek ve denizaltının, üstüne bindirmek suretiyle batırmak çaresinde kaldığı görülüyor. Bu filme birçok hakiki savaş sahnelerinin ilâve edilmiş olduğu söylenmektedir.

KRİTİK: Kendi janrında çok muvaffak olmuş bir eser. Birçok sahneleri gayet hakiki ve ibret verici.

LAYD OF BURLESQUE

(Rövu Kraliçesi)

Stüdyosu: United Artists (Hunt Stromberg)

Rejisörü: William A. Wellman

ÖZÜ: Bir rövu tiyatrosunda vukubulan bir cinayet ve nihayet esrarın çözülmesi. Mevzuu, Gypsy Rose Lee adlı eski artistlerden birinin yazdığı «G String Murders» isimli romandan alınmadır.

Film, bizi Amerikada sayısı bir hayli kabarık olan rövu tiyatrolarından birinin perde arkası hayatına götürüyor. Ön plânda bir kadın avcısı var. Yapmadığı rezalet kalmamış, çırkın ruhlu bir adam. Kendisi New-York'ta bit tiyatro direktörüdür. Ve kadınları artist olarak angaje etmek bahanesile avlamaktadır. Filmde adı S.B. Foss olan bu rolü Edward J. Bromberg yapmaktadır. Foss, Ohio'da bir tiyatrodaki çalışan Dixie'yi de kendi tiyatrosuna angaje eder. Dixie rolü Barbara Stanwyck'dedir. Dixie'nin arkadaşı Gee Gee Grabam rolünü Irlis Adrian yapmaktadır. Dixie'nin aşıkı rolü de Michael O'Shea'ye verilmiştir. Bu, henüz tanımadığımız, kısa zamanda meşhur olmuş bir jönpromiyedir. Dixie bu angajmana icabet eder. Tiyatroya gider ve orada bir sürü cinayet ve rezaletler olmakta olduğunu gözleriyle görür. Sevgilisinin yardımıyla polisle elbirliği eder ve hem kendisini tehlikeden kurtarır, hem de kötü ruhlu tiyatro direktörünün adaletine eline geçmesine sebep olur. Polis müdürü rolü Charles Dingle'e verilmiştir.

KRİTİK: Kadın rolleri cidden iyidir. Birçok kötü filmler yanında böyle iyileri de bulunmasaydı, film endüstrisi ne olurdu?

CORVETTE K - 225

(K - 225 korveti)

Stüdyosu: Universal

Rejisörü: Richard Rosson

ÖZÜ: Bu film de yine Atlas Denzinde malzeme taşıyan gemiler ve bunları korumakla mükellef deniz birliklerinin çalışmalarını mevzu edinmiştir. Filmin çevrilmesinde Kanada bahriyesi subayları, teknik müşavirlik etmişlerdir. Bu film, yalnız kafiye halindeki gemilerin karşılaştıkları tehlikeleri değil, aynı zamanda bu kafiyeleleri himaye eden savaş birliklerinin faaliyetlerini ele almıştır. Esas, yine denizcilerin vatanperverliği kahramanlığıdır. Çekilmiş tarzının hakikate çok yakın olması yüzünden bahriye cilik bakımından çok ilgilidir. Bu film olmuştur. Rejisörün, filmin hakkıya yakın olması uğrunda faaliyetleri çok övülüyor. Baş rollerde, korvetin kaptanı Randolph Scott; korvetteki bir deniz eri rolünde Jim Brown vardır. Jim Brown, ilk olarak bir havacılık filmi olan Warners'ın «Air Force» eserinde meydana çıkmıştı. Bu filmde de çok muvaffak olmaktadır. Kendisinde kuvvetli bir artistte aranan bütün vasıflar var. Filmde onun kızkardeşi rolünü, yeni bir artist olan Ella Raines yapıyor. Diğer rollerde Noah Beery Jr.; Barry Fitzgerald; Andy Devine; Fuzzy Knight; Murray Alper var.

Mevzu heyecanlı ve caziptir. Temsil bakımından Randolph Scott biraz sönük görünüyor. Kâfi derecede hareketli değil. Fuzzy Knight ile Barry Fitzgerald, filmin heyecanlı havasına biraz neşe getirmektedirler.

KRİTİK: Erkekce bir hikâyenin erkeğe anlatılışı. Harp filmlerinin iyilerindendir. Görülmeğe değer.

Her Şey Vatan için

— 12 —

— Sizinle görüşeceğimi hiç tahmin etmiyordum, diyor-
du. Sizl yaralandı ve hastahaneye kaldırıldı diye işitmiş-
tim Mr. Vollenbee söylemişti.

— Hastahane de kaldım amma. Yaralı değildim. Za-
türree olmuştum.

— Ya? Geçmiş olsun! Daha tamamille geçiremediniz
galiba. Hasta olduğunuz yüzünüzden belli. Hastahaneler
böyledir işte: insan daha tamamille iyileşmeden çıkarılır.

Telefonun bulunduğu odanın kapısını açarken ilâve
etti:

— Buyurun, istediğiniz gibi hareket edin. Hiç aklı-
mayın. Burası sizin eviniz sayılır. Başka bir şey istemi-
yor musunuz?

— Teşekkür ederim, hayır. Yalnız bir telefon ede-
ceğim.

Kadın kapıyı kapar kapamaz Clive telefona koştı.
Acele ile numarayı çevirdi. Bekledi. Cevap gelmedi. San-
tralda ki kızları payladı. Konuşmaya muvaffak olunca bu
sefer de, Prudence'ın bulunduğu teşkilâtın merkezindeki-
lerle müşkülâta uğradı:

— Kimseyi telefona çağıramayız, diyorlardı. Herkesin
vazifesi var ve kimseyi işinin başından alamayız.

— Fakat, çok mühim bir mesele için.

— Kimsiniz?

— Ailesinden biri.

— Ne söyleyecekseniz bize söyleyin, not edelim, ser-
best kaldığı zaman kendisine söyleriz.

— Maalesef kabil değil. Kendiyle görüşmem lâzım.
Çok mühim bir aile meselesi.

Öte taraftaki ses bir an uzaklaştı. Başkaları ile ko-
nuştuları ve bu meseleyi münakaşa ettiği duyuluyordu.
Prudence'i telefona çağırıp çağırmamak hususunda bir
turlü karar veremiyorlardı. Bu sırada santraldan:

— Konuşuyor musunuz; kesiyoruz! diye seslendiler.
Clive:

— Rica ederim kesmeyin! diye haykırdı. Konuşuyoruz!
konuşuyoruz..

Öte taraftan ses kesildi:

— Kimseyi telefona çağıramayız! İşte bu kadar!

Clive'nin aklına son bir çare geldi:

— O halde rica ederim, kendisine şunu söyleyin: Not
ediyor musunuz? Yazıverin lütfen ve geldiği zaman unut-
mayın kendisine haber verin: Mr. Hanley telefon etti
dersiniz. Gelir gelmez bana şu numaraya telefon etsin...

Konuştuğu telefonun üzerindeki numaraya bakarak:

Baş rolleri Tyrone Power ve Jean Fental-
ne taraflarından oynanan bu 20th Century
Fox filminin mevzuu Eric Knight'ın "This
Above All," adlı romanından alınmıştır.

— Telefon numarası şu, dedi: Oxford, çift yedi, sıfır.
üç.

— Çift yedi, sıfır, üç.. Pekâlâ!

— Aman ihmal etmeyin! çok mühimdir. Anladınız
mı? Burada bekliyorum.

Telefonu kapadı ve başını ellerinin arasına alarak
almını oğuşturdu.

Bekliyordu, fakat telefonun çalacağını hiç ümit et-
miyordu. Herhalde Prudence'e haber vermeyi unutacak-
lardı. Onun için, telefon çaldığı zaman kulağına inana-
mayacak gibi oldu. Hele, Prue'nin sesini duyduğu vakit
kendisini rüyada zannetti. Konuşan hakikaten o mu idi?
İçinde birdenbire ağlamak arzusu duydu ve kendisini bü-
tün kuvvetinden kesilmiş, hasta gibi hissetti.

— Prue! sen misin, Prudence? diye haykırdı.

— Hasta mısın, Clive?

Kız telâşa düşmüştü. Clive, cevap vermek için bütün
kuvvetini toplayarak, ve sınırlarına hâkim olarak:

— Hayır, dedi. Hasta değilim. Çok bekledim de onun
için. Seninle öyle konuşmak istiyordum ki!

— Telefon ettiğini söylediler ve senin telefon num-
arası verdiler. Fakat oradan telefon etmek istemedim.
Rams' Head'e indim. Buradan istediğimiz gibi görüşebiliriz.

Delikanlı yavaş yavaş eski kuvvetini bulmuştu. Dudak-
larındaki soluk tebessüm canlandı ve büyük bir neşe ile gü-
lerek:

— Akıllı kızsındır sen, dedi.

Prudence onun sözünü kesti:

— Ne yapıyorsun, Clive? Londrada neredesin?

— Ben mi? Ben şeyde... Vollenbee'nin evindeyim. Mek-
tubumu aldın mı?

— Hayır, almadım.

— Tabii almamışsındır. Daha bugün postaya verdim.
Teslim olmağa gidiyorum. Fakat gitmeden evvel seninle gö-
rüşmek istiyorum. Hemen şimdi gel! evleneceğiz?

Telefonda kızın derin bir göğüs geçirdiğini duydu.
Sesi titreyerek:

— Ne zaman? diye sordu.

— Şimdi, şimdi, hemen şimdi! Çabuk gel buraya. İzin
alabilir misin?

— İzinin ehemmiyeti yok. Gelirim. Geliyorum. Beni
bekle muhakkak. Girmeden evvel ben de seninle görüş-
mek isterim.

— Merak etme. Seni bekliyorum. Sen gelmeden git-
mem. Gel hemen evlenelim. Ondan sonra alayına gidece-
ğim. Fakat evlenme muamelesi ne kadar sürer bilmiyo-
rum.

Sonra mes'ut bir halle güldü:

— Ne kadar güzelsin. Prue! sesinden bile belli. Ve
ben seni o kadar seviyorum ki!

Kız cevap vermedi. Clive sordu:

— Seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun, değil mi?

— Biliyorum. Şimdiye kadar hiç söylememiştin ama,
şimdi söylüyorsun ya, kâfi.

— Evet, şimdiye kadar, seni sevdiğimi söylememiş-
tim. Çünkü ben bile farkında değildim. Fakat şimdi bi-
liyorum ki seni seviyorum. Sen de beni seviyorsun, değil
mi?

Prudence, hevecan içinde titreyen bu delikanlının
biraz çocukça kacak hâline karşı bir şefkat duyuyormuş
gibi, tatlı bir sesle güldü ve:

— Evet, dedi. ben de seni seviyorum.

Clive, kızın devam etmesini bekledi. Fakat o taraftan
gelen ses kesilmişti.

— Benimle evlenecetsin, değil mi, Prue? diye sordu.
— Bunu sen de bilirsin, Clive! yine soruyorsun? Fakat muamele işi var.

— Evet amma, şimdi harp içindeyiz. Bu gibi muameleler olmadan da olur. Hiç bildiğin yok mu, bize yardım etisin?

— Babam bulur, zannedirim.

— O halde çabuk gel buraya. Kaçta gelebilirsin?

— Şimdi otobüse biner, şehre inerim. Orada da yedide tren var. Ona yirmi kala Londradayım. Görüyorsun ya, ben de senin gibi kaçak vaziyetine giriyorum.

Kız güldü. Fakat Clive ciddi idi:

— İstasyonda beklerim seni, dedi. Hadî git, otobüsü kaçırm.

— Daha yarım saat var otobüse. Biraz daha konuşalım. Seninle konuşmak istiyorum. Bir kız, izdivaç teklifi alınca, muhakkak birisile konuşmak ister. Bu anda benim senden başka kimse yok. Sen konuşmayacak olursan gider başkasını bulurum..

Clive neşesi yerine gelmiş, fakat saadeti daha derinleşmiş bir halle güldü:

— Yok, yok, dedi, gitme. Konuşuyorum. Eh, daha nasılsın bakalım?

— İyiymi, sen nasılsın?

— Ben.. ben mes'udum!

— Ben de.

— Fakat bilsen, seni sevdiğim daha evvel anlamadığuma o kadar yanyorum ki! ne aptalmışım! birtakım mânasızlıklarla o kadar vakit kaybettim! Seni sevdiğimi yanyana iken söylemek istirdim.

— Fakat bu benim daha fazla hoşuma gitti. Telefonla izdivaç teklifi almak her kıza nasip olmaz! Ne iyi ettin de beni telefonla aradın! Hadî şimdilik Allahaismarladık. Muhakkak geliyorum, bekle.

— Muhakkak bekliyeceğim gel.

Clive telefonu kapadı. İki saat üç çeyrek bekliyecekti. Bu ona, hiç bitmiyecek gibi geliyordu. Bu iki saat üç çeyreğin geçmesini istediği kadar ömründe başka bir şeyin geçmesini hiç beklememişti.

VI

Trenin gelmesine yirmi dakika kalmıştı. Clive, istasyona gitmek üzere sokağa çıktı. Garda kalabalık birikmeden evvel gidip beklemek istiyordu. Yürürken, içinde büyük bir inşirahın kabardığını hissediyordu. Sanki adımlarını iradesini kullanarak atıyor da, içinden yükselen bir kuvvet onu yürütüyor, gittikçe daha hızlı koşturuyor, havalandırarak, uçurmak istiyordu.

Delikanlı, etrafındaki bütün şeylerden kendisini o kadar ayrılmış, o kadar başka hissediyordu ki, bu alelade dekorlara tahammül edemiyor, her şeyde bir değişiklik, bir fevkalâdelik olmasını bekliyordu. Birdenbire tehlike düdüklüğünün çaldığını duyunca, onun için, gayri ihtiyari sevindi.

Akşam karanlığı iyice bastırmış, ışıkları gizlenen şehir yavaş yavaş sınımsız, gözden kaybolmuştu. Yalnız, bir yerden söküp çıkarılan bir şeyin izi gibi, koyu mavi sema üzerindeki siyah yerli kalmıştı.

Gökyüzünde, tayyarelerin, ateş böceği gibi uçan ışıkları görülüyordu. Bunlardan, düşman filosunun şarktan geldiği ve şehrin merkezine doğru ilerlediği anlaşılıyordu.

Clive, yürütmesine devam etti. Herkes sığınaklara girdiği halde, o, istasyona doğru gidiyordu. Onu, bu yolundan hiçbir kuvvet alamazdı.

Birdenbire, diklemesine diklemesine aşağı doğru inen bir tayyarenin, gittikçe artan ve kulakları sağır eden gürültüsünü duydu. Sonra gürültü yavaş yavaş hafifledi ve kesildi. Başını kaldırıp baktığı zaman, büyük bir bombardıman tayyaresinin, evlerin bacalarına sürünürcesine yakından süzülüğünü gördü. Yerinde mullanıp kalmış

[Hollywood

(Dünya sahifeden devam)

Mektupları

lunuyor. Los Angeles tiyatrolarından birinde Edgar Bergen'in Charlie McCartie adlı canan bebeginin skeçlerini sahneye koymaya başladı.

Alan Curtis'in boşandığını duyduunuz mu? İki üç yıldır, macar artisti Ilona Massey'le evliydi. Hollywood'un meş'ut çiftlerinden sayılıyorlardı. Fakat son günlerde boşandıkları haberi verildi.

Son zamanlarda birdenbire pek parlayan Türk artisti Turhan Bey, yalnız bir film için «Dragon Seed» filmi için Metro-Goldwyn-Mayer stüdyoları tarafından angaje edildi. Bu filmde baş kadın rolünü Katherine Hepburn yapmaktadır. Ayrıca Walter Huston'da filmde, Turhanın babası rolünü yapmaktadır. Filmin çekilişinde romanın muharriri Pearl S. Buck stüdyoyu ziyaret etti ve Turhanın, tam romanında yazdığı kahraman olduğunu ve kendisini pek beğendiğini söyledi. Aynı filmde Charles Laughton da oynamaktadır. Keye Luke da bu filmde hür bin Çin genci rolü yapıyor.

Joan Leslie ile John Garfield'in Warnes Bros. hesabına çevirdikleri en son film «Outward Bound» dur. Eserin muharriri kont Teck de Brancovis'dir.

Dorothy Lamour, Eddie Bracken, Gil Lamb ve Barry Sullivan, Paramount hesabına yeni bir film çevirmektelerdir. Bu filmin adı «Rainbow Island» dur. Bu renkli bir müzikal film olacaktır.

Sonny Tufts, Bing Crosby ve Betty Hutton, Paramount'un çevirdiği «Waves» adlı bir filmde baş rolleri oynamaktadırlar. Aynı stüdyoda Dick Powell, Eddie Bracken ve Veronica Lake «True to the Navy» adlı müzikal bir film yapmaktadırlar.

Deanna Durbin'in, Universal'de çevirdiği «His Butlers Sister» filminde oynamak için Paramount'tan Akim Tamiroff kiralandı.

Sessiz filmlerin meşhur erkek yıldızı Nils Asther yeniden beyaz perdeye döndü. Şimdi Paramount hesabına çevrilen «The Man in Half Moon Street», polis filminde mühim bir rol aldı. Sinemacılar, artistin yükselmesi için bunu mühim bir fırsat telâkki ediyorlar.

Rudolph Valentino'nun halâ unutulmamış olmasın dikkate değmez mi? Hollywood'da şimdi yine onun adını taşıyan yardım cemiyetleri, boyuna fakirlere yardım için para topluyorlar.

Senelerdenberi ilk defa olmak üzere Joel McCrea, yeni çevirmekte olduğu Buffalo Bill filminde «Shenandoah» adlı bir şarkı söylemektedir.

Film haberlerini gelecek mektubuma bırakıyorum.

gibi durmuş, bakıyordu. Birdenbire gözleri, karşısındaki karanlığın bembeyaz bir alev şeklinde yırılışı ile kamaştı. Aynı zamanda kulakları da bir infilâkın müthiş gürültüsü ile titredi.

Düşman tayyaresi, sakatlanarak inmeye mecbur olmuş ve binalardan birine çarparak parçalanmıştı. İnfilâk ve o göz kamaştırıcı alev, benzin deposunun patlamasından ileri gelmişti. Tayyarenin kanadı ve kuyruğu yıkılan binanın ankazı arasında görülüyordu. Alevler şimdi daha genişlemiş, bütün binayı sarmıştı. Dumanlar, ateşten yapılmış beyaz mantarlar halinde yükseliyor, yerden adeta bir yanardağ kaynıyordu.

Clive, alevler arasından bir adamın bağırdığını ve oradan kurtulmak için çabaladığını gördü. Ona doğru koştu. Adam:

— Karım.. çocuğum.. diye haykırtıyordu. İçeride imdiler.

(Arkası var)

Ses-Film Stüdyosu Art'ist Yetiştirmek İstiyor

İstanbulda «DERTLİ PINAR» filmi gösteriliyor. Bu film, gelecekteki Türk filmciliği için bir ümit ışığı ve çok şeyler vâdeden bir eserdir. Ve filmi çevirenler: Stüdyo sahibi Necip Erses; rejisör Faruk Kene ve operatör Baha Gelenbevi yeni filmlere hazırlanıyorlar. Şimdiden, çevirecekleri iki yeni filmin senaryolarını tesbit ettiler. Fakat şimdi, yeni bir ihtiyaç karşısında bulunduklarını, biz de onlar kadar seziyor ve anlıyoruz:

Artist İhtiyacı

Vakıa Türkiyede şimdiye kadar çevrilmiş olan filmlerde, Şehir Tiyatrosu artistleri mükemmel roller başarmışlar, muvaffak olmuşlardır. Lâkin yeni doğan bir endüstri, gelecekte gelişip büyüyeceğini şimdiden hesaba katmak ve başlangıçtan hazırlanmaya başlamak zorundadır. Bugünkü artist kadromuz, geleceğin Türk filmlerini çevirmeğe yetmeyecektir. Üstelik seyircinin de hep aynı çehreleri görmekten usanmayacağını kim temin edebilir?

Bu itibarla, «Genç Türk film endüstrisi» nin yeni elemanlara ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç nasıl doldurulacak ve boşluk nasıl kapatılacak? Arkadaşımız Baha Gelenbevi bize gelerek şu teklifi yaptı:

— Biz, film artistliği için yetiştirmek ve aynı zamanda film dublajlarında da çalıştırmak üzere iki genç Türk bayanı arıyoruz. Bu iki bayanın filme yarınacak evsafa olmaları lâzım. Bu vasıflar şunlardır:

1. 18 ilâ 25 yaş arasında olmak;
2. Türkçeyi güzel ve şivesiz konuşabilmek;
3. Yüzü, vücudü ve tavırları fotojenik olmak;
4. Gür sesli olmasa bile, sesli terbiyeye müsait olmak ve şarkı kavrıyabilip söyleyecek kadar muzikal

kabiliyeti olmak;

5. Renk meselesi bahis mevzuu değilse de, tenin fazla koyu olması film için mahzurludur. Bu itibarla saç rengi değil, fakat cilt rengi buğday renginden koyu olmamak;

6. Lise derecesinde tahsili bulunmak;

7. Sanate hevesli ve sanat işlerine alakalı bulunmak;

8. Dans için mahzurlu bir vücade malik olmamak;

9. Sıhhi vaziyeti, bu ağır işlere çalışmasına engel olmamak;

10. Ana babasının veya zevcinin muvafakati olmak ve bu muvafakati vesâikle temin edilmiş bulunmak.

Arkadaşımız film operatörü Baha Gelenbevi, yukarıdaki on madde içinde hulâsa ettiği noktalara şunları da ilâve etmektedir:

Aradığımız evsafa olan bayanların aylık kazançlarını, onları rahat geçindirebilecek haddin, mümkün olabilen en yüksekinde tutmayı düşünüyoruz ve kânaatimce her birine, ayda «200» liraya kadar net kazanç temin edebileceğiz. Bu kazancın ileride daha çok artması imkânı da var. Yalnız, bu işin ciddi bir iş olduğunu ve hafif tutulmaması lâzım geldiğini de belirtmek lâzımdır. Biz, bu mesleği sevecek ve bu sanat için bilgisini arttırmaya, seve seve razı olacak iş arkadaşlarına muhtacız.

SES-FİLM müessesesi namına söylenmiş olan bu sözlere SİNEMAGAZİN'in ilâve edeceği bir şey yoktur. Esasen aynı mesele, diğer birçok gündelik gazetelerde de ilân edildi. Biz de okuyucularımız ve onların tanıdıkları arasında yedinci sanata alaka gösterenler olduğunu bildiğimiz için bu mevzuu, bütün teferruatıyla okuyucularımıza bir kere daha haber vermeği doğru bulduk.

Müracaat yeri: Beyoğlunda, Sümer Sineması karşısındaki Hacıbekir şubesinin üstünde bulunan SES-FİLM bürosudur.

Şirley Temple

(11 inci sahifeden devam)

kim Shirley, birdenbire filminden çekilmiş ve tam iki sene, beyaz perdede hiç görünmemişti.

Tam bu sırada apansız M.G.M.'in ona yeni bir film çevirttiği haberi geldi. Bu filmin adı «Kathleen» di. Ve Shirley'in artık büyüdüğü sevimli bir genç olduğu haber veriliyordu. «Acaba?» dediler. Çocukken hoştu amma, şimdi nasıl olacak?

Bu suale cevap vermek için «Kathleen» i görmek lâzımdır. Fakat acaba onu görmeğe de lüzum var mı? Çünkü ondan sonra çevirdiği «Miss Annie Rooney — Taze Gül» ü Türkiyede seyrettük. Shirley, bu filmde, yalnız çocuk olarak değil, genç bir artist olarak da seyreisini teshir edebileceğini pek âlâ isbat etmişti... Öyle anlaşılıyor, ki bir zamanların çocuk yıldızı Shirley Temple sönmüş... Lâkin onun yerine geleceğin büyük karakter artisti Shirley Temple doğmuştur. Sevinmeliyiz. Yedinci sanat, kayıpta değil.

Veda Ann Borg

(9 uncu sahifede)

Kazayı müteakip, muharrir Walter Winchell, onun için: «Artık Veda, sinema için kaybolmuştur!» diye yazmıştı. Halbuki şimdi stüdyoda fotoğrafçılar: «Bütün M.G.M. stüdyosunda sizden daha fotojenik kimse yok!» diyorlar. Ve genç kız bu sözü duyduğu zaman, Winchell'in lâkırdılarını hatırlıyor... Şimdi, Veda sadece yüz bakımından değil, hayata ikinci defa doğuşundan sonra ruh ve kabiliyetleri bakımından da tamamen değişik bir insan oldu. Artık her rolü başarabileceğini söylüyor. O kadar içli ve hassas bir insan meydana geldi, ki bu sözlerinden şüphelenilemez.

Veda Ann Borg, hayata ikinci defa doğdu. Şimdi, onu, geleceğin namılı sarışın yıldızlarından addediyorlar. Veda bütün güzellik ve istikbalini müthiş bir kazaya borçlanmış bulunuyor.

MAHMUT E. OZAN

«BUNLAR KİM?» müsabakamızın neticelerini gelecek sayımızda bildireceğiz. Bu itibarla 15 inci sayımız çıktıktan on gün sonraya kadar gelen cevaplar kabul edilecek ve sahipleri kur'aya dahil olacaktır.

CAN YOLDAŞI

II. DIKEY (NAZİLLİ) — Mevzuu-bahs artist hakkında bol bol malumat verdik. Sinemagazinin her sayısında tekrar aynı mevzu dönmemize imkân yok. Sonra okuyucularımız bize ne der?

N. Ö. (İZMİR) — Bilmem ki sevginizi ilk olarak sizin söylemeniz doğru olur mu? Bence aşta ilk adımı erkek atmalıdır. Kadın atarsa netice pek hayırlı olmaz. Siz susun da o söylesin. Kırpıklarınız için tavsiye edilen tedbir fena değildir.

KAYA DEMİRAY (FATİH) — İstedığınız artist hakkındaki yazıyı koya-cağız. Nelson Eddy'nin de renkli bir resmini koymak niyetindeyiz. Artist isimlerinin doğru okunuşlarını ver-meğe başladık. Mecmualarınız, adresinize gönderildi.

A. TONAK (ANKARA) — O film-ueki baş artistin adı Alida Valli'dir. Kendisine mektup göndermenin şim-dilik mümkün olmadığını sanıyorum. Tablolarımızı istediğiniz şekilde ver-meğe başladık. Diğer arzularınız ye-rine getirilecektir. Tebriklerinize te-şekkür ederiz.

A. TUNCER (İSTANBUL) — İlti-fatlarınıza teşekkür ederiz. Lâkin gö-rünen köy kılavuz istemez. Sinemaga-zin hakikaten erişilmez bir mecmua olmuştur. Arzularınız zamanla ve ge-niş miikyasta yerine getirilecektir.

A. ÇALPA (İSTANBUL) — Zara-rın neresinden dönülse kârdır derler. Bu itibarla sizin de Sinemagazin hak-kında başka türlü düşünmeğe başlamış olmanız alkışlarız. İsteddiğiniz adresi, maalesef elimizde yok. İlk fırsatta vereceğimizi vâdediyoruz.

O. KURTIŞ (MERSİN) — İngilizce-de mukaddes kelimesi Holy olarak ya-nı tek l ile yazılıyor. Halbuki Holly-wood iki l ile yazılmaktadır. Yıllık-taki bu yanlışlık, bundan ileri geldi. Sizin tercümeniz daha doğrusudur. Çünkü bu kelimenin hurma ormanı değil, mukaddes orman manasına gel-diğini biliyoruz. Maamafih holly ke-limesinin bir nevi palmye olduğu da doğrudur. Netice itibarile siz haklısı-nız.

S. ALAGAŞ (İZMİR) — Bu aşk meselesinde bizden size yapılacak bir yardım yok. Çünkü çok uzaktayız. Fa-

kat sizin kendinizi ona sevdirmeniz lâ-zım. Nasıl? burasını ben tavsiye eder-sem, tuhaf olmaz mı?

B. G. (İZMİR) — Sesinizi daha zi-yade güzelleştirmek için terbiye et-meniz ve ders almanız lâzımdır. Benim sesim maalesef güzel değil. şarkı söy-lediğim zaman herkes kulaklarını tı-kıyor.

G. YOLDAŞ (TRABZON) — Bir in-san, zamanı gelince sever. Bu, önüne geçilmez bir tabiat kanunudur. Sevil-mek de aynı şekilde vukubulur. Sev-dığınız şahsın sizi sevmemesine hayret ettim. Bana kalsaydı onun gibi yap-mazdım doğrusu.. maamafih ümidiniz kırılmasın. Amasyanın bardağı, biri olmazsa biri daha derler malum ya.. helbette sizi çılgıncasına sevenler de bulunacak. hem de pek çok.

A. R. (ZONGULDAK) — Kendiniz hakkında gayet insafsız hükümler ve-riyorsunuz. öyle anlıyorum, ki sizde de bir çoklarında olan o meşhur ken-dini aşağı ve küçük görme illeti var. Vâkıa bu illetten kurtulmak, büyük bir irade kuvvetine bağlıdır. Lâkin insan isterse ne yapmaz, ki.. Bahsettiğiniz hata, hiçbir vakit öyle büyütlecek ve yüziünden kedere düşülecek bir şey de-ğildir. Aziz dostum, bu dünyada ken-dimizi üzecek başka sebep mi kalmadı da, yoktan sebeplerle üzülelim? Siz bu işten vazgeçin ve düşünün, hem de baklı olarak düşünün. Fi bahsettiğiniz hata, bir hata bile değildir. En çok korktuğunuz kadınlar tarafından aş-a-ğlanmak olabiliirdi. Halbuki onun da varit olmadığını mektubunuzdaki mi-salle belirtmiş oluyorsunuz. O halde geriye ne kalıyor? Tekrar ediyorum, izam etmeğe değmez.

R. TELMAN ve H.A. GÜNEY (AN-KARA) — Sinemagazinin boyunun de-ğiştigi varit değildir. İkinci cildimizde okuyucular çok şey bulmaya başladın-ız. İsteddiğiniz artistin resmini basıldı. İltifatınıza teşekkür ederiz.

A. YAVUZER (İZMİR) — Tabloları istediğiniz şekilde vermeğe başladık. Koleksiyonunuzu bize gönderiniz. Posta parası da dahil olmak üzere iki lira mukabilinde nefis bir surette cilt-letiyoruz.

S. BÖCEKÇİ (ELÂZİĞ) — Sinema-

gazinin elinize bir alacağız. Yeni çıkmış bir mecmu-ada böyle aksaklıklar olur ve hepsi de zamanla yoluna konur. İltifatınıza teşekkür eder ve sizi selâmlarız.

H.R. (BAFRA) — Mesele mühim. Allenzi ikna etmek çarelerini bula-mazsanız boyun eğmeğe mecbur kala-cağımızdan korkarım. Fakat, ebeveyni-nizin, sizin fenahlığınızı istemediklerini de unutmak lâzım. Bilmem ki başka ne diyeyim? Herhalde sabırlı ve temkinli hareket ediniz.

A. (KIBRIS) — Müzik sahifemizde nota nesretmek her zaman için mümkün olmuyor. Fakat fırsat buldukça onu da yapacağız. Şimdilik iltifatınıza teşekkür ederiz.

M O. (ESKİŞEHİR) — Birinci cilt koleksiyonumuzu ciltletmek için 150 kuruş ve taahhütlü posta parası olarak da 50 kuruş yani hepsi 200 kuruş gön-de meniz lâzımdır.

RESİMLİ

P
A
Z
A
R

Henüz altıncı sayısı çıkmış olan bu gü-zel, zengin, bol ya-zılı ve bol resimli haftalık gör-lünüz mü? Eğer görmedil-nizse hemen bir ta-ne alınız. Bu eşsiz mecmuayı elinize alınca seveceksiniz.

SINEMAGAZİN - Şimdilik ayda iki defa çıkar, sinema, tiyatro, moda ve salon rövüsü.

Sahip ve Umumi Neşriyat Müdürü
E. R. UZMAN

İDARESİ: Ebussuut caddesi No. 67
Sirkeci - İstanbul

ABONE

Yıllık 26 sayı - 650 kuruş
6 aylık 13 sayı - 325 kuruş

Sayıları her ayda 25 kuruş

SINEMA ZIN

CESAR ROMERO